

2012-01-27

R E M I S S V A R

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
Gabriella Johansson
103 33 STOCKHOLM

FI Dnr 11-11457

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Fi2011/4348

Yttrande över Solvens 2-utredningens betänkande Rörelse regler för försäkring och tjänstepension (SOU 2011:68)

Finansinspektionen välkomnar den utveckling mot ett mer riskbaserat regelverk för försäkringsrörelse som Solvens 2-direktivet innebär. Förändringarna är genomgripande på flera områden, inte minst vad gäller krav på solvens, rapportering, grupp tillsyn och till viss del företagsstyrning.

Finansinspektionen instämmer i flera av huvudprinciperna bakom utredningens förslag men har samtidigt ett antal invändningar, både i principiella frågor och i detaljregleringen. I vissa delar föreslår Finansinspektionen justeringar och kompletteringar till den föreslagna författningstexten. I andra delar lämnas mer övergripande synpunkter.

Efter en inledande sammanfattning är remissvaret indelat i fyra huvudavsnitt. De avser försäkringsrörelselagen, Finansinspektionens ökade arbetsbörda, den föreslagna nya tjänstepensionsrörelselagen och slutligen övrig lagstiftning.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	5
2	Försäkringsrörelselagen	7
2.1	Särskilt viktiga synpunkter avseende försäkringsrörelselagen.....	7
2.1.1	Stabilitetsprincipen - fortsatt behov av en portalparagraf	7
2.1.2	Värdering av tillgångar och skulder	9
2.1.3	Investeringar	9
2.1.4	Kapitalkrav	9
2.1.5	Interna modeller	10
2.1.6	Överskottsmedel.....	11
2.1.7	Företagsstyrning	11
2.1.8	Rapportering och offentliggörande	15
2.1.9	Försäkringsgrupper.....	15
2.1.10	Tillsyn och ingripanden.....	20
2.1.11	Mindre försäkringsföretag.....	22
2.2	Övriga synpunkter avseende försäkringsrörelselagen.....	23
2.2.1	Värdering av tillgångar och skulder	23
2.2.2	Associationsrätt vid ingripanden	24
2.2.3	Specialföretag	25
2.2.4	Hänvisningar till EU-förordningen	26
2.3	Bemyndigandefrågor avseende försäkringsrörelselagen.....	26
2.3.1	Allmänt om bemyndigandens omfattning	26
2.3.2	Försäkringstekniska avsättningar	27
2.3.3	Kapitalkrav	27
2.3.4	Överskottsmedel.....	27
2.3.5	Kapitaltillägg.....	27
2.3.6	Förmånsrättsregister	28
2.3.7	Företagsstyrning	28
2.3.8	Företagsstyrningssystem på gruppnivå	29
2.3.9	Interna modeller	29
2.3.10	Rapportering.....	30
2.3.11	Upplysningsskyldigheten	30
2.3.12	Gruppinterna transaktioner och riskkoncentrationer.....	30
3	Ökad arbetsbörda för Finansinspektionen.....	31
4	Ny tjänstepensionsrörelselag.....	32
4.1	Generella synpunkter.....	32
4.1.1	Behov av kvalitetsgranskning	32
4.1.2	Tjänstepensionsförordning	33
4.2	Särskilt viktiga synpunkter avseende tjänstepensionsrörelselagen ...	33
4.2.1	Ikraftträdande och övergångsregler.....	33
4.2.2	Terminologi.....	34
4.2.3	Försäkringsklassindelning.....	35
4.2.4	Rapportering och upplysningsskyldighet.....	35
4.2.5	Uppdragsavtal.....	35
4.2.6	Skuldtäckning.....	35
4.2.7	Tjänstepensionsgrupper.....	36

4.2.8	Ingripanden.....	37
4.3	Övriga synpunkter avseende tjänstepensionsrörelselagen	37
4.3.1	Tjänstepensionsfrämmande verksamhet	37
4.3.2	Kapitalbas och solvenskrav	37
4.3.3	Korrigeringar	37
4.3.4	Penningtvätt och finansiering av terrorism	38
4.4	Bemyndigandefrågor avseende tjänstepensionsrörelselagen	38
4.4.1	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	38
4.4.2	God tjänstepensionsstandard	38
4.4.3	Säkerhetsreserv	39
4.4.4	Skuldtäckningsregister	39
4.4.5	Poster i kapitalbasen.....	39
5	Övriga lagar.....	40
5.1	Lag om årsredovisning i försäkringsföretag.....	40
5.1.1	Särskilt viktiga synpunkter.....	40
5.1.2	Övriga synpunkter	40
5.1.3	Bemyndigandefrågor	41
5.2	Lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.....	42
5.2.1	Särskilt viktiga synpunkter	42
5.2.2	Övriga synpunkter	42
5.3	Lagen om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.....	43
5.3.1	Särskilt viktiga synpunkter	43
5.3.2	Bemyndigandefrågor	43
BILAGA 1	Finansinspektionens förslag på ändrade lydelse i försäkringsrörelselagen	
BILAGA 2	Finansinspektionens närmare underlag för bedömningen att arbetsbördan ökar	

Förkortningar och begrepp

Utredningen	Utredningen avseende nya solvensregler för försäkringsföretag enligt kommittédirektiv Fi 2010:14
Betänkandet	Rörelsereglering för försäkring och tjänstepension (SOU 2011:68)
Solvens 2-direktivet	Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II)
Omnibus 2	EU-kommissionens förslag till direktiv med ändringar i direktiven 2003/71/EG och 2009/138/EC avseende befogenheter för den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och den Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten
EU-förordningen	Den föreslagna förordningen med EU-kommissionens genomförandebestämmelser med anledning av Solvens 2-direktivet
Tjänstepensionsdirektivet	Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut
EIOPA	Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pensions Authority)
FRL	Försäkringsrörelselagen (2010:2043)
nFRL	Utredningens förslag till ny lydelse av försäkringsrörelselagen (2010:2043)
TPRL	Utredningens förslag till ny lag om tjänstepensionsrörelse
Tryggandelagen	lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.
ÅRFL	lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag
nÅRFL	Utredningens förslag till ny lydelse av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

1 Sammanfattning

Inledande kommentarer

Finansinspektionen instämmer i flera av huvudprinciperna bakom utredningens förslag till genomförande av Solvens 2-direktivet. Bland annat framstår det som riktigt att den nu gällande försäkringsrörelselagen behålls och ändras i den omfattning som direktivet kräver. Som utredningen föreslår bör de mindre försäkringsföretagen som inte omfattas av Solvens 2-direktivet, ändå omfattas av försäkringsrörelselagen men ges en möjlighet att ansöka om tillstånd att tillämpa förenklade regler. Det är också ändamålsenligt att införa en ny lag med särskilda regler för tjänstepensionsföretag, som inte behöver lyda under Solvens 2. Finansinspektionen har dock invändningar mot delar av utredningens förslag och bedömer att författningsförslagen behöver bearbetas ytterligare.

Allmänna stabilitetsprincipen

Finansinspektionen avstyrker utredningens förslag att avskaffa den allmänna stabilitetsprincipen. Denna princip bör behållas eftersom den har en fortsatt viktig funktion som övergripande portalparagraf och kompletterande handlingsregel för ofullständigt reglerade företeelser inom försäkringsväsendet. Finansinspektionen anser att principen är fullt ut förenlig med Solvens 2-direktivets syfte, att skydda försäkringstagarna och de ersättningsberättigade genom stabilitet i försäkringsföretagen.

Kompletteringar i försäkringsrörelselagen

Utredningens förslag till ny lydelse av försäkringsrörelselagen utelämnar delar av Solvens 2-direktivets bestämmelser. I vissa fall kan detta vara befogat, men det finns också fall då Finansinspektionen anser att författningsförslaget behöver kompletteras med ytterligare regler från direktivet för att underlätta tolkningen och tillämpningen av lagen. Några särskilt viktiga exempel på detta är att det behövs kompletterande bestämmelser om kapitaltillskott på gruppnivå, om tillstånd att ändra interna modeller och om företagens information till Finansinspektionen om ledningspersoner. Om lagtexten skulle förbli alltför ofullständig, kan det försvåra tolkningen och tillämpningen av lagen och dessutom lämna utrymme för tvivel om Sverige fullt ut genomfört direktivet.

Grupptillsynsregler

Finansinspektionen anser att särskilt de föreslagna bestämmelserna om grupp-tillsyn i försäkringsrörelselagen behöver revideras. Förslaget tycks avvika från Solvens 2-direktivets struktur och innehåll på ett antal punkter. Grupptillsynen kommer att utövas i nära samverkan med EIOPA och de övriga tillsynsmyndigheterna inom EES. Därmed är det viktigt att de svenska bestämmelserna nära speglar direktivets struktur och regler på detta område eftersom regleringen i andra EES-länder förväntas göra det. Om de svenska bestämmel-

serna skulle komma att avvika alltför mycket från direktivet kan onödiga hinder och svårigheter uppstå i samarbetet kring tillsynen över försäkringsgrupper.

Föreskriftsbemyndiganden

Finansinspektionen invänder mot utredningens förslag till ändrad struktur för föreskriftsbemyndiganden. Enligt Finansinspektionens uppfattning bör regeringen även fortsättningsvis få generell möjlighet att delegera sin föreskriftsrätt till en annan myndighet.

Förslaget till ny tjänstepensionsrörelselag

Finansinspektionen anser att det är angeläget att de författningsförslag som gäller tjänstepensionsföretag bearbetas ytterligare. Förslaget till ny lag om tjänstepensionsrörelse, som bygger på en bearbetning av den nu gällande försäkringsrörelselagen, innehåller en hel del textmässiga brister som bör åtgärdas. Även andra lagar, såsom lagen om årsredovisning för försäkringsföretag, behöver bearbetas ytterligare för att kunna tillämpas på tjänstepensionsföretag.

Finansinspektionens arbetsbörda

Den mer omfattande Solvens 2-regleringen, i förening med nya särregler för tjänstepensionsinstitut och mindre försäkringsföretag, innebär att Finansinspektionens arbetsbörda förväntas öka betydligt. Arbetsbördan kommer att öka såväl på kort sikt, i samband med genomförandet av Solvens 2-regelverket, som på lång sikt i samband med den mer omfattande tillsyn som blir en följd av direktivet och de nya tidskrävande samarbetsformerna mellan tillsynsmyndigheterna inom EES.

Sammanfattande kommentar

Sammanfattningsvis anser Finansinspektionen att betänkandet innehåller nödvändiga förslag till genomförande av Solvens 2-direktivet. Men Finansinspektionen ser också betydande behov av revidering och justering av utredningens författningsförslag innan de kan ställas till riksdagen. Denna översyn behövs för att säkerställa att Solvens 2-direktivet genomförs på ett riktigt sätt och att de berörda lagarna utformas så att tillämpningen och tolkningen av dem underlättas.

2 Försäkringsrörelselagen

2.1 Särskilt viktiga synpunkter avseende försäkringsrörelselagen

2.1.1 *Stabilitetsprincipen - fortsatt behov av en portalparagraf*

Utredningen föreslår att den allmänna stabilitetsprincipen, som idag regleras i 4 kap. 1 § FRL, bör avskaffas i samband med genomförandet av Solvens 2. Som skäl för detta anger utredningen att den allmänna stabilitetsprincipen inte längre behövs samt att den skulle strida mot Solvens 2-direktivet.

Finansinspektionen gör motsatt bedömning och anser att det finns starka skäl för att behålla en allmän stabilitetsprincip som en väsentlig portalparagraf i försäkringsrörelselagen. Den allmänna stabilitetsprincipen innebär att försäkringsrörelse ska drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras.

Den allmänna stabilitetsprincipen utgör således en övergripande förklaring av syftet med försäkringsrörelselagen, nämligen att försäkringsrörelse alltid ska bedrivas på ett sådant sätt att försäkringsföretagen kan infria sina åtaganden gentemot försäkringstagarna och de ersättningsberättigade. Av skälen i ingressen till Solvens 2-direktivet framgår att direktivet framför allt syftar till ytterligare stärka skyddet för försäkringstagarna och de ersättningsberättigade, se särskilt skälen (14)-(18). Finansinspektionens slutsats är därför att den allmänna stabilitetsprincipen är förenlig med syftet med Solvens 2-direktivet.

Den allmänna stabilitetsprincipen fungerar som en direkt handlingsregel för försäkringsföretagen och som en vägledande regel i Finansinspektionens tillsynsarbete. Stabilitetsprincipen kompletterar således övriga rörelsereglerna genom att den är en utgångspunkt vid tolkningen av andra rörelseregler men även som stöd för reglering av företeelser som ännu saknar tydlig reglering i försäkringsrörelselagen.

Jämfört med de nu gällande försäkringsdirektiven innehåller Solvens 2-direktivet mer utförliga regler i vissa avseenden. Detta gäller t.ex. kraven på företagsstyrning och tillsynsmyndigheternas möjligheter att besluta om kapitaltillägg när ett försäkringsföretags särskilda riskprofil motiverar det. Sådana mer detaljerade regler kan innebära att den allmänna stabilitetsprincipens funktion förändras på vissa områden. Men den allmänna stabilitetsprincipen bedöms ändå ha fortsatt praktisk betydelse för tolkningen och tillämpningen av försäkringsrörelsereglerna.

Det samlade Solvens 2-regelverket är omfattande och kommer att bestå av Solvens 2-direktivet, en föreslagen EU-förordning, bindande tekniska regler samt

vägledande riktlinjer och rekommendationer. Men även om detta regelverk är mer omfattande än dagens svenska reglering av försäkringsrörelse, är det ändå inte en fullständig detaljreglering. En stor del av regelverket för tillsynen kommer att vara principbaserad och dessutom följa proportionalitetsprincipen, vilket ger ytterligare utrymme för flexibilitet i tolkning och tillämpning så att hänsyn kan tas till verksamhetens omfattning och art.

Försäkringsbranschen kännetecknas av en mycket snabb utveckling av både produkter och affärsmodeller. Utvecklingstakten är ofta betydligt snabbare än lagstiftningsprocessen både på gemenskapsnivå och på nationell nivå. Det innebär att det med stor sannolikhet kommer att förekomma företeelser inom försäkringsområdet som saknar direkt reglering. Då är det av stort värde att lagstiftningen innehåller en övergripande princip som kan styra utvecklingen i en riktning som är förenlig med det övergripande stabilitetsstyftet.

Det bör också särskilt påpekas att den allmänna stabilitetsprincipen gäller för hela verksamheten i ett försäkringsföretag, inte bara den egentliga försäkringsrörelsen. Såsom det anges i förarbetena¹, riskerar problem i andra delar av verksamheten att försvåra för försäkringsbolaget att fullgöra sina åtaganden mot försäkringstagarna. Svårigheter att fullgöra åtagandena mot borgenärer i allmänhet kan ju drabba även möjligheterna att fullgöra åtagandena mot försäkringstagarna. I detta avseende har den allmänna stabilitetsprincipen en fortsatt viktig funktion som är fullt förenlig med de angivna skälen för Solvens 2-direktivet.

En jämförelse med lagstiftningen för bankväsendet visar också att det inte finns något generellt hinder mot en övergripande bestämmelse om kvalitativa krav på verksamheten. Bank- och finansieringsrörelse har, bl.a. genom Basel-regleringen, redan genomgått en förändring av reglering och tillsyn som motsvarar den som Solvens 2 kommer att innebära för försäkringsföretagen. Vid genomförandet av de nya kapitaltäckningsreglerna för bank- och finansieringsrörelse behölls ändå den allmänna kvalitetsregeln att ett kreditinstitut ska drivas på ett sätt som är sunt.² Den allmänna stabilitetsprincipen ersatte den tidigare sundhetsprincipen och har tillsammans med principen om god försäkringsstandard en funktion i försäkringsrörelselagen som motsvarar den som sundhetsprincipen har i bank- och finansieringsrörelselagen.

Finansinspektionen avstyrker således utredningens förslag att avskaffa den allmänna stabilitetsprincipen. Finansinspektionen föreslår att bestämmelsen behålls i sin nuvarande lydelse som en allmän portalparagraf i försäkringsrörelselagen. Bestämmelsens syfte och funktion under Solvens 2-regelverket kan förklaras i övergripande resonemang i skälen för regeringens förslag.

¹ Prop 1999/98:87, s 175.

² 6 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

2.1.2 Värdering av tillgångar och skulder

2.1.2.1 Verkligt värde

Finansinspektionen anser att betänkandets resonemang i del 1 kapitel 7 om värdering av tillgångar, ger god vägledning för tillämpningen och gärna bör återges i den framtida propositionen. Däremot anser inspektionen att det vore att föredra att lagtexten i 5 kap. 1 § nFRL inte binder tillämpningen till ”*verkligt värde*”. Istället borde bestämmelsen närmare återge Solvens 2-direktivets lydelse i artikel 75 som utgår från en transaktion mellan villiga och kunniga parter på armlängds avstånd. Termen ”*verkligt värde*” är ett redovisningstekniskt begrepp som ofta, men inte alltid, motsvarar direktivets värderingsregel. Det redovisningstekniska begreppet ”*verkligt värde*” kan även komma att i framtiden utvecklas på ett sätt som gör att begreppet avviker ännu mer från direktivets lydelse. Finansinspektionens förslag innebär även en följdändring i 4 kap. 35 § nFRL om värdering av skuldtäckningstillgångar. Förslag till nya lydelse finns i bilaga 1.

2.1.2.2 Riskgrupper

Finansinspektionen anser att begreppet ”*riskgrupper*” i utredningens förslag till 5 kap. 11 § nFRL bör ändras till ”*homogena riskgrupper*” och kompletteras med ”*affärsgrenar*” för att bättre återspegla innebörden i artikel 80 i Solvens 2-direktivet. Av direktivet framgår att försäkringsåtagandena ska delas in i homogena riskgrupper eller, om det inte låter sig göras, efter ”*lines of business*” i den engelska versionen. Det engelska begreppet kan lämpligen översättas till ”*affärsgrenar*” snarare än ”*klasser*” som i den svenska versionen av direktivet.

2.1.3 Investeringar

Finansinspektionen föreslår att lydelsen av 6 kap. 6 § 1 nFRL utvidgas så att derivat eller andra liknande finansiella instrument även får användas för att effektivisera förvaltningen av företagets skulder. Detta följer av artikel 132(4)(2) i Solvens 2-direktivet, som anger att derivatinstrument får användas för att underlätta en ”*effektiv portföljförvaltning*”, vilket omfattar både tillgångar och skulder.

2.1.4 Kapitalkrav

Finansinspektionen bedömer att utredningens förslag till 8 kap. 23 § andra stycket nFRL inte är förenlig med innebörden i artikel 129 (3) i Solvens 2-direktivet eller med förslaget till EU-förordning. I direktivet anges endast att minimikapitalkravet inte får understiga 25 % av företagets solvenskapitalkrav och inte överstiga 45 % av företagets solvenskapitalkrav. Däremot anges inte hur justering av minimikapitalkrav ska ske. Reglerna för denna justering framgår istället av förslaget till EU-förordning. Därmed bör för tydlighets skull andra stycket till 8 kap. 23 § nFRL utgå och eventuellt ersättas med en ren hänvisningsbestämmelse till EU-förordningen.

2.1.5 Interna modeller

Utredningens författningsförslag tycks i allt väsentligt utelämna bestämmelserna om ändring av godkända interna modeller i artikel 115 i Solvens 2-direktivet. Bestämmelserna innebär att tillsynsmyndigheten ska godkänna ett försäkringsföretags styrdokument för ändring av en intern modell, att styrdokumentet ska specificera mindre och större ändringar och att tillsynsmyndigheten ska godkänna såväl större ändringar av den interna modellen som ändringar i styrdokumentet. Detta utgör således en viktig begränsning av ett försäkringsföretags förfoganderätt över en intern modell, som därmed bör lagfästas. Kravet på specificering av mindre och större ändringar är av väsentlig betydelse och bör framgå av lagen. Det bör även framgå av 4 kap. 1 § fjärde stycket nFRL att särskilda regler gäller för styrdokumentet för ändring i interna modeller. Finansinspektionen förslår därför ändringar i 4 kap. 1 § fjärde stycket samt 9 kap. 2 och 3 §§ nFRL för att genomföra artikel 115.

De risker som ska täckas vid beräkning av solvenskapitalkravet är enligt Solvens 2-direktivet desamma oavsett om fullständig eller partiell intern modell används, Därmed bör ordet ”fullständig” strykas ur 9 kap. 1 § andra stycket nFRL.

Den regelbundna valideringen av en intern modell, som regleras i utredningens förslag till 9 kap. 15 § nFRL, är av stor betydelse för att säkerställa en riktig användning av interna modeller i försäkringsföretagen. Den föreslagna lydelsen förefaller därmed alltför knapphändig i förhållande till sin betydelse. Finansinspektionen föreslår således att bestämmelsen utvidgas så att det tydligare framgår vad valideringen innebär i enlighet med artikel 124 i Solvens 2-direktivet. Det bör också framgå att valideringen ska ske inom företagets riskhanteringssystem såsom anges i artikel 44(5)(b) i direktivet.

Utredningen har föreslagit att bestämmelsen i artikel 121(7) i Solvens 2-direktivet, att en intern modell ska beakta risker förknippade med finansiella garantier och optioner, inte behöver införas i lag. Motsvarande bestämmelse har emellertid föreslagits för beräkning av försäkringstekniska avsättningar i 5 kap. 10 § nFRL. Därmed finns det starka skäl att reglera riskberäkningen på motsvarande sätt, för att behålla balans i lagregleringen. Finansinspektionen föreslår således att en lagbestämmelse med motsvarande innehåll som artikel 121(7) införs i försäkringsrörelselagen, lämpligen som en ny punkt till 9 kap. 11 § nFRL.

I utredningens förslag till 9 kap. 7 och 14 §§ nFRL används två olika lydelse för det engelska begreppet ”major business unit”. I 7 § används ”en avgränsad del av verksamheten” och i 14 § är lydelsen ”en eller flera större affärsenheter”. Finansinspektionen föreslår därför att lydelsen i utredningens förslag till 9 kap. 7 § nFRL ändras till ”en eller flera större affärsenheter”, jfr artikel 112(2) i Solvens 2-direktivet.

Utredningen föreslår i 9 kap. 11 § 2 nFRL att lydelsen ” *trovärdiga och aktuella data* ” används i uppräkningsdelen av krav på vad den interna modellen ska grundas på. Finansinspektionen anser dock att detta blir ofullständigt då ” *data* ” utgör en begränsad del av den mer allmänna termen ” *information* ”, som är den term som används i den engelska versionen (” *current and credible information* ”). Finansinspektionen anser också att den etablerade termen ” *tillförlitlig* ” är att föredra framför ” *trovärdig* ”. Finansinspektionen föreslår därför att lydelsen i 9 kap. 11 § 2 nFRL ändras till ” *aktuell och tillförlitlig information* ”.

Finansinspektionens författningsförslag finns i [bilaga 1](#)

2.1.6 Överskottsmedel

Enligt Solvens 2-direktivet har begreppet ” *överskottsmedel* ” (eng. ” *surplus funds* ”) en viktig funktion i ett försäkringsföretags kapitalbas. För svenskt vidkommande anger betänkandet att direktivets reglering om överskottsmedel (artiklarna 91, 94.1 och 96) innebär att konsolideringsfonden uppfyller kraven för att klassificeras som kapital på nivå 1. Detta är av stor vikt för svenska försäkringsföretag som inte får dela ut vinst och som ofta har en betydande andel av sitt kapital i konsolideringsfonden. Begreppet ” *överskottsmedel* ” används dessutom i en av bestämmelserna om grupp-solvens, 10 kap. 25 § nFRL, utan att förklaras där (se 2.1.9.7). Därmed anser Finansinspektionen att en definition av ” *överskottsmedel* ” som motsvarar innehållet i direktivet bör införas i en egen bestämmelse i försäkringsrörelselagen, förslagsvis i 1 eller 9 kap. nFRL.

2.1.7 Företagsstyrning

2.1.7.1 Förvaltnings-, lednings-, eller tillsynsorgan

I betänkandet föreslås att Solvens 2-direktivets begrepp ” *förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan* ” alltid ska tolkas som ett försäkringsföretags styrelse i svensk rätt.³ Finansinspektionen anser emellertid att denna fråga behöver utredas ytterligare och att hänsyn behöver tas även till den verkställande direktörens betydelsefulla roll i svensk företagsstyrning.

Utredningen påpekar inledningsvis att begreppet ” *förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan* ” i direktivet har utformats för att rymma de olika modeller för företagsstyrning som finns inom EU och EES. Inom Europa finns två huvudsakliga inriktningar, nämligen monistiska och dualistiska system för företagsstyrning. I de monistiska systemen, som det fransk-brittiska, utövas förvaltning, ledning och styrning av ett organ (styrelsen). I de dualistiska systemen, som det tyska, delas företagsstyrningen mellan ett verkställande organ och ett kontrollerande organ.

³ SOU 2011:68, del 1, s 283 f.

Det svenska systemet för företagsstyrning är en slags hybrid mellan det monistiska och det dualistiska. Enligt lag finns det, förutom stämman, två beslutande organ i ett företag, nämligen styrelsen och den verkställande direktören. I betänkandet påpekas att den praktiska ledningen i ett försäkringsföretag ofta delas mellan styrelsen och den verkställande direktören. Det är heller inte ovanligt i svenska företag att den verkställande direktören i praktiken utför företagsstyrningen och att styrelsen har en mer kontrollerande och övervakande funktion.⁴

Trots att Solvens 2-regelverket har utformats för att beakta de olika företagsstyrningssystem som finns inom Europa, har utredningen bedömt att det inte finns något utrymme för att ta hänsyn till det traditionella svenska företagsstyrningssystemet, som delas mellan styrelse och verkställande direktör. Därmed har utredningen föreslagit att "*förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan*" alltid bara ska avse styrelsen.

I utredningen påpekas att försäkringsföretagen bör ha frihet att utforma sina företagsstyrningssystem inom ramarna för de allmänna principer som direktivet sätter upp.⁵ Det innebär att svenska försäkringsföretag skulle kunna fortsätta att använda en traditionell svensk modell där den verkställande direktören har en central roll. Om försäkringsrörelselagens regler om ansvar för företagsstyrningen däremot enbart gäller styrelsen så innebär det att den verkställande direktören i ett försäkringsföretag skulle kunna ha ett omfattande inflytande utan att detta motsvaras av något lagstadgat ansvar för de särskilda krav som gäller för försäkringsrörelse.

Finansinspektionen anser att det å ena sidan är angeläget och nödvändigt att styrelsens ansvar för verksamheten betonas. Men det skulle å andra sidan vara orealistiskt och ineffektivt om reglerna för försäkringsföretag helt skulle bortse från att den verkställande direktören också är ett bolagsorgan med befogenheter och ansvar för verksamheten. Alternativet, som Finansinspektionen inte är beredd att förespråka utan ingående överväganden, är att bolagsstyrningsmodellen för försäkringsföretag överger den traditionellt svenska modellen.

Därför föreslår Finansinspektionen att begreppet "*förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan*" bör tolkas på ett mer nyanserat sätt som överensstämmer med svensk lag och praxis för företagsstyrning. Det skulle innebära att begreppet i vissa fall kan omfatta både styrelsen och den verkställande direktören, medan det i andra situationer kan avse enbart styrelsen eller den verkställande direktören. En lämplig lagstiftningsmetod för att åstadkomma detta vore att klart ange i lagen vilka uppgifter som klart ska vara styrelsens ansvar. Detta avser bland annat antagande av väsentliga styrdokument. I alla andra fall kan begreppet "*ledning*" användas i författningstexten, med tolkningsanvisningar i lagmotiven, som anger hur ansvaret fördelas mellan styrelse och verkställande direktör.

⁴ För mer om detta se Johansson, Svensk associationsrätt i huvuddrag, 9 uppl (2011) och Sandström, Svensk Aktiebolagsrätt, 2 uppl (2007).

⁵ SOU 2011:68, del 1, s 279 f.

2.1.7.2 Kompletterande regler om företagsstyrning

Genom Solvens 2-direktivet införs nya regler för försäkringsföretags företagsstyrning. Utredningens förslag tycks emellertid utelämnade delar av dessa regler i förslaget till ny lydelse av försäkringsrörelselagen. För att underlätta tolkningen och tillämpningen av de nya reglerna föreslår Finansinspektionen att direktivets bestämmelser genomförs så fullständigt som möjligt i svensk lag och att det lämnas bemyndiganden att meddela närmare föreskrifter om dessa bestämmelser.

I Solvens 2-direktivets artiklar om företagsstyrning (artiklarna 41-49) finns bestämmelser om företagsstyrning som inte ingår i utredningens förslag till 4 kap. nFRL. Detta avser främst kraven på försäkringsföretag att regelbundet se över företagsstyrningssystemet, att lämna de uppgifter till Finansinspektionen som krävs för att bedöma ledningspersoners lämplighet, att riskhanteringssystemet ska ha en underlättande struktur och även avse grupp nivå i tillämpliga fall, att dokumentera att kraven gällande placeringsrisker uppfylls samt att internkontrollsystemet omfattar regelefterlevnadsfunktionen och avser rapporteringsrutiner på alla nivåer. Bestämmelserna utgör var för sig och sammantaget en sådan väsentlig del av företagsstyrningssystemens funktionalitet att de inte bör utelämnas från svensk lag.

Utredningens förslag om funktionen för internrevision i 4 kap. 23 § nFRL avviker till viss del från innehållet i artikel 47 i Solvens 2-direktivet. Finansinspektionen anser att internrevisionsfunktionen är av avgörande betydelse för att säkerställa att ett försäkringsföretags företagsstyrningssystem fungerar tillfredsställande och att styrelsen får väsentlig information om förhållandena i organisationen. Därmed föreslår Finansinspektionen att 4 kap. 23 § nFRL ges en utformning som närmare återspeglar direktivet, se [bilaga 1](#).

Av lydelsen i artikel 45(1) i Solvens 2-direktivet framgår att kraven på vad ett försäkringsföretags egen solvens- och riskbedömning ska innehålla är minimikrav. Detta framgår emellertid inte av utredningens förslag till 4 kap. 25 § andra stycket nFRL. Eftersom en egen solvens- och riskbedömning kan innehålla mer än vad som anges i den numrerade listan är det viktigt att lägga till ordet ”*minst*” som motsvarar direktivets lydelse.

Enligt utredningens förslag utgår det nuvarande kravet för försäkringsföretag att upprätta riktlinjer för intressekonflikter. Finansinspektionen har emellertid i sin tillsyn uppmärksammat att det ofta föreligger risk för intressekonflikter både inom företaget och i förhållande till andra företag. Sådana intressekonflikter kan innebära stor risk för att försäkringstagarnas intressen åsidosätts.⁶

⁶ Risken för intressekonflikter är särskilt allvarig för försäkringsföretag som inte får dela ut vinst, utan där överskotten ska tillgodoräknas försäkringstagarna. Överskottsmedlen i konsolideringsfonden utgör ofta merparten av riskkapitalet i dessa företag, vilket ställer stora krav på hantering av intressekonflikter för att skydda försäkringstagarnas intressen.

Därför anser Finansinspektionen att det även fortsättningsvis är av stor vikt att försäkringsföretagen måste upprätta särskilda riktlinjer för att identifiera och hantera intressekonflikter. Av artikel 41(3) i Solvens 2-direktivet framgår att de krav på riktlinjer som anges där är minimikrav. Därmed strider det inte mot direktivet att behålla dagens krav på riktlinjer för intressekonflikter.

Av artikel 49(2)(b) i Solvens 2-direktivet framgår att utläggning av ett försäkringsföretags verksamhet genom uppdragsavtal inte får medföra att den operativa risken ökar otillbörligt. Utredningens förslag i motsvarande del innebär att den operativa risken inte får öka väsentligt. Finansinspektionen anser att utredningens förslag kan uppfattas som ett lägre krav på försäkringsföretagen jämfört med vad som anges i direktivet. Därmed bör förslaget justeras så att direktivets lydelse återges i lagen.

I enlighet med ovanstående föreslår Finansinspektionen nya lydelse av 4 kap. 1, 15-18, 21, 23, 25, 30 och 35 §§ nFRL, se [bilaga 1](#).

2.1.7.3 *Aktuariefunktionen*

Utredningens förslag innebär att den nu gällande skyldigheten att registrera ansvariga aktuarier hos Bolagsverket avskaffas. Finansinspektionen anser dock att det finns ett fortsatt behov av att låta försäkringsföretagen registrera sina aktuarier. Det beror på att aktuariefunktionen har en central betydelse för konsumentskyddet och försäkringsföretagens stabilitet genom att den har ett starkt inflytande över bl.a. de försäkringstekniska avsättningarna och premiesättningen. Som ett alternativ till dagens registrering hos Bolagsverket, kan Finansinspektionen tänka sig en ordning där försäkringsföretagen istället anmäler aktuarier till Finansinspektionen. Därmed får Finansinspektionen en bättre möjlighet att utöva tillsyn över att de personer som ingår i aktuariefunktionen uppfyller de författningsreglerade kompetenskraven. Finansinspektionens författningsförslag i denna del återfinns i 4 kap. 24 och 39 §§ nFRL, se [bilaga 1](#).

2.1.7.4 *Oberoende styrelseledamöter i ömsesidigt bedrivna försäkringsföretag*

Finansinspektionen invänder mot utredningens förslag att avskaffa den nu gällande begränsningen att minst hälften av styrelseledamöterna i ett ömsesidigt försäkringsbolag eller ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst, inte får vara styrelseledamöter i andra företag i samma koncern. Finansinspektionen lägger stor vikt vid att det finns oberoende styrelseledamöter i dessa företag som kan verka för att försäkringstagarnas rättigheter och intressen tillgodoses. Syftet med de oberoende ledamöterna är bl.a. att de ska ha en viss handlingsfrihet i förhållande till försäkringsföretaget och dess ägare. Det förutsätter att de inte heller ska vara styrelseledamöter i andra företag i samma koncern. Enligt utredningens förslag till 4 kap. 6 § nFRL, ingår dessutom styrelseledamöter inom koncernen allttjämt i jävskretsen, vilket understryker behovet av sådant oberoende som anges ovan.

Finansinspektionen har därmed den bestämda uppfattningen att dagens krav på att oberoende styrelseledamöter inte heller får vara styrelseledamöter i företag som ingår i samma koncern ska kvarstå. Förslag till justerade lydelse av 13 kap. 7 § andra stycket nFRL och 14 kap. 25 § andra stycket i samma lag framgår av bilaga 1.

2.1.8 Rapportering och offentliggörande

Utredningens förslag innehåller vissa dubbleringar av rapporteringsregler för försäkringsgrupper i 10 kap och 16 kap nFRL. Finansinspektionen föreslår att dessa bestämmelser ses över och hålls samlade i lagen. Det bör också säkerställas att det finns tillräckliga föreskriftsbemyndiganden för att i Sverige genomföra de rapporteringskrav som beslutas på gemenskapsnivå.

2.1.9 Försäkringsgrupper

2.1.9.1 Inledande synpunkter

Finansinspektionen anser att utredningens förslag till 10 kap. nFRL om försäkringsgrupper behöver bearbetas ytterligare. Kapitlet har nämligen fått en utformning som tycks avvika från strukturen och innehållet i motsvarande avsnitt i Solvens 2-direktivet. Detta skulle kunna skapa problem både för försäkringsföretagen och för Finansinspektionen. Solvens 2-regelverket innebär nämligen att grupp tillsynen kommer att skötas i nära samverkan med EIOPA och med tillsynsmyndigheterna i andra EES-länder. Om de svenska nationella reglerna om försäkringsgrupper då har en utformning som väsentligt avviker från direktivet, och därmed sannolikt från andra medlemsländers nationella bestämmelser, så kan det avsevärt försvåra försäkringsföretagens och Finansinspektionens deltagande i det internationella grupp tillsynssamarbetet.

Finansinspektionen har inte haft praktisk möjlighet att inom ramen för detta remissvar utarbeta alternativa författningsförslag avseende flertalet av bestämmelserna i 10 kap. nFRL. Detta beror på att de olika bestämmelserna delvis samverkar så att en justering i en bestämmelse kan få genomgripande konsekvenser för innebörden av andra bestämmelser. Finansinspektionen föreslår således alternativa lydelse i endast ett fåtal fall när dessa bedöms ha begränsad effekt på andra bestämmelser. I övrigt lämnas övergripande synpunkter nedan. Finansinspektionen anser dock att flertalet av bestämmelserna om grupp tillsyn bör bearbetas noggrant så att de får en innebörd som närmare återger Solvens 2-direktivets lydelse.

2.1.9.2 Definition och omfattning av en försäkringsgrupp

Finansinspektionen noterar att 10 kap. 1 och 2 §§ nFRL har fått en utformning som delvis liknar de nu gällande reglerna i 9 kap. FRL. Däremot avviker de från strukturen i Solvens 2-direktivet. Finansinspektionen föreslår att utredningens förslag om försäkringsgrupps omfattning justeras så att företag knutna till varandra genom gemensam ledning läggs till i 10 kap. 1 § 1 nFRL

för att få en bättre överensstämmelse med Solvens 2-direktivets definition av ägarintresse i artikel 13(20). En justerad definition av ägarintresse föreslås nedan i 2.1.9.3. Raden ”försäkringsgivare i land utanför EES” bör också strykas ur denna punkt eftersom definitionen av försäkringsgivare omfattar alla utländska försäkringsföretag.

Även utredningens förslag till 10 kap. 2 § nFRL bör justeras. Med den föreslagna lydelsen blir det nämligen otydligt vilken koppling som krävs mellan företagen i 1 § och 2 § för att de ska utgöra en försäkringsgrupp. Därtill bör just begreppet försäkringsgrupp användas även i 2 § eftersom bestämmelserna syftar till att definiera den grupp som står under särskild försäkringsgrupps tillsyn.

Finansinspektionen noterar också att det tycks saknas ekvivalensregler för försäkringsgrupper enligt 10 kap. 1 § 3 nFRL, dvs. när moderföretaget är beläget utanför EES. Krav på sådana regler framgår av artiklarna 260 och 262 i Solvens 2-direktivet och bör således införas i svensk lag.

2.1.9.3 Definition av ägarintresse

Utredningens författningsförslag innehåller ingen definition av enbart ”ägarintresse”. Begreppet är emellertid av central betydelse för att bestämma omfattningen av en försäkringsgrupp. Finansinspektionen föreslår därmed att begreppet definieras i lagen för att göra tolkning och tillämpning enklare. Definitionen bör av naturliga skäl motsvara definitionen i artikel 13(20) i Solvens 2-direktivet för att säkerställa att den svenska lagen får en struktur och ett innehåll som motsvarar direktivets, och därmed andra EES-länders, lagstiftning så långt det är möjligt. Finansinspektionen föreslår därför att 10 kap. 4 § nFRL justeras, se bilaga 1.

2.1.9.4 Definition av försäkringsgivare

Finansinspektionen föreslår att definitionen av försäkringsgivare i 10 kap. 9 § nFRL bör revideras eftersom den kan uppfattas som cirkulär (”[m]ed försäkringsgivare avses [...] försäkringsgivare.”).

På flera ställen i utredningens förslag står det ”försäkringsföretag” eller ”företag” trots att det borde stå ”försäkringsgivare”, eftersom även utländska rättssubjekt omfattas av reglerna enligt direktivet. Exempel på detta finns i 10 kap. 21, 22, 26 och 28 §§ nFRL. Begreppen bör noga stämmas av med direktivet och justeras vid behov, eftersom det är viktigt att alla berörda försäkringsgivare kommer att omfattas av gruppreglerna på det sätt som direktivet anger.

2.1.9.5 Olika krav på olika försäkringsgrupper

Enligt Solvens 2-direktivet gäller olika krav på olika försäkringsgrupper. Exempelvis ska en grupp enligt 10 kap. 1 § 4 nFRL endast omfattas av tillsyn över interna transaktioner enligt artikel 265. Detta är dock inte klart angivet i utredningens förslag, vilket skulle kunna leda till att även kravet på en tillräck-

2.1.9.7 Gruppbaserad kapitalbas

Enligt Finansinspektionens uppfattning finns det vissa oklarheter i beskrivningen av den gruppbaseade kapitalbasen i utredningens författningsförslag. Det är framför allt utformningen av 10 kap. 17, 21 och 24 §§ nFRL som skapar denna oklarhet.

Finansinspektionen anser att bestämmelserna om gruppbasead kapitalbas i författningsförslaget bör justeras så att det klart framgår att "*den medräkningsbara kapitalbasen som är tillgänglig för gruppen*" är den slutprodukt som fås när alla beräkningar och justeringar har genomförts. Av 10 kap. 21 och 24 §§ nFRL tycks framgå att den "*den medräkningsbara kapitalbasen som är tillgänglig för gruppen*" ska behandlas ytterligare med justeringar, vilket då skapar osäkerhet om när denna särskilda medräkningsbara kapitalbas faktisk uppstår.

10 kap. 24§ 1 nFRL kan behöva justeras för att tydliggöra att det handlar om justering för dubbelräkning av poster mellan två företag som båda tillhör försäkringsgruppen.

Utredningens föreslagna lydelse av 10 kap. 24 § 2 nFRL, avseende ömsesidig finansiering, behöver justeras eftersom den endast träffar försäkringsföretag och dess anknutna företag, dvs. underordnade företag. Bestämmelsen måste dessutom träffa överordnade företag och behöver därför justeras för att återge detta.

Finansinspektionen noterar att 10 kap. 25 § 1 nFRL har fått en utformning som tycks avvika från direktivets utformning av motsvarande regel. Dessutom är innebörden av begreppet "*överskottsmedel*" inte förklarad i lagtexten, vilket kan skapa en betydande osäkerhet vid tolkning och tillämpning av bestämmelsen. Finansinspektionen föreslår därför att utredningens förslag justeras så att 10 kap. 25 § 1 nFRL motsvarar innehållet i artikel 222(2)(b) i Solvens 2-direktivet, samt att en gemensam definition av begreppet "*överskottsmedel*", motsvarande artikel 91 etc, införs i nFRL (se även avsnitt 2.3.4).

10 kap. 30 § nFRL har utformats som en beslutsregel i utredningens förslag, trots att den underliggande artikel 229 i Solvens 2-direktivet är en handlingsregel. Finansinspektionen anser att strukturen i direktivet bör behållas och att det dessutom skulle skapa en onödig arbetsbörda på inspektionen att fatta formella beslut i varje enskilt fall där gruppen inte förser inspektionen med tillräckliga uppgifter. Bestämmelsen bör således justeras så att den bättre återger lydelsen i artikel 229, se [bilaga 1](#).

2.1.9.8 Gruppbaseat solvenskapitalkrav

Den föreslagna 10 kap. 22 § nFRL bör även ange att reglerna för beräkning av solvenskapitalkrav för enskilda företag gäller i tillämpliga delar vid beräkning

av det gruppbaseade kapitalkravet, på samma sätt som det anges för minimikapitalkravet i samma bestämmelse, se bilaga 1.

2.1.9.9 Egen risk- och solvensbedömning för försäkringsgruppen

Finansinspektionen anser att författningsförslaget till 10 kap. 32 § nFRL bör förtydligas så det direkt i lagtexten anges vad huvudmetoden innebär, dvs. att det rör sig om konsolideringsmetoden, samt att bestämmelsen bara avser försäkringsgrupper enligt 10 kap. 1 § 1 och 2 nFRL.

2.1.9.10 Nationell undergruppstillsyn

Finansinspektionen anser att utredningens förslag till bestämmelse om nationell undergruppstillsyn i 10 kap. 13 § nFRL är alltför restriktiv med dess krav på synnerliga skäl. Denna restriktivitet framgår inte av direktivet utan har lagts till på svensk nationell nivå av utredningen. Finansinspektionen har i underhandsbesked fått information om att majoriteten av andra EES-länder avser att utnyttja möjligheten i artikel 216 i Solvens 2-direktivet att föreskriva om nationell undergruppstillsyn. Finansinspektionen känner inte till att något annat EES-land avser att ställa högre krav för beslut om nationell grupptillsyn än vad direktivet anger.

Även om det ofta kan finnas goda skäl att undvika att fragmentera tillsynen genom att skapa nationella undergrupper, så kan det uppstå situationer där det även ligger i de svenska försäkringsföretagens intresse – och deras försäkringstagares intresse – att komma under nationell grupptillsyn. Detta gäller t.ex. om en mindre svensk undergrupp ingår i en större internationell grupp med ekonomiska problem, då grupptillsynsmyndigheten inte kan ägna tillräckliga resurser åt den svenska undergruppen. Finansinspektionen anser att kraven för beslut om nationell undertillsyn inte får bli så högt ställda att det blir svårt eller omöjligt att fatta sådana beslut i rätt tid för att undvika att allvarliga problem utvecklas inom gruppen.

Finansinspektionen anser att redan direktivets krav på konsultationer med grupptillsynsmyndigheten och det högsta holdingföretaget på gemenskapsnivå har en tillräckligt begränsande effekt på beslut om undergruppstillsyn. Därmed bör bestämmelsen i 10 kap. 13 § nFRL inte innehålla något krav på vare sig synnerliga skäl eller särskilda skäl, utöver de konsultationskrav som direktivet anger.

2.1.9.11 Återförsäkringsföretag

Finansinspektionen kan inte se att begreppet ”återförsäkringsföretag” används på ett konsekvent sätt i 10 kap, vilket kan försvåra tolkning och tillämpning. Begreppet ”återförsäkringsföretag” verkar inte heller vara konsekvent med ”återförsäkringsbolag” som definieras i 1 kap. 12 § nFRL. Terminologin bör justeras så att den är konsekvent och återger regleringen i direktivet.

2.1.10 Tillsyn och ingripanden

2.1.10.1 EIOPA

Bildandet av den europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA) innebär att Finansinspektionen i större utsträckning än tidigare måste samarbeta och utbyta information med denna europeiska myndighet, som inte är en nationell behörig myndighet. Till skillnad mot utredningens förslag anser Finansinspektionen att denna väsentliga förändring bör regleras i lag genom en utvidgning av 17 kap. 3 § nFRL, se bilaga 1.

2.1.10.2 Straffavgiftens storlek

Enligt förslaget i betänkandet hänvisar den sekundära spärregeln i 19 kap. 18 § tredje stycket nFRL, för hur hög en straffavgift får vara, till företagsstyrningsreglerna i 4 kap. 1 § nFRL. Såvitt Finansinspektionen förstår rör det sig här om ett förbiseende. Den nuvarande lydelsen av FRL hänvisar till den allmänna stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL. Om det är önskvärt att det finns en spärregel för att hindra att en straffavgift äventyrar företaget förmåga att fullgöra sina förpliktelser eller att uppfylla kraven på soliditet och likviditet behöver hänvisningen justeras. Enligt Finansinspektionens uppfattning är det lämpligt att behålla den allmänna stabilitetsprincipen (se avsnitt 2.1.1) och hänvisningen kan alltså göras till den bestämmelse som rymmer den principen.

En annan sak är att Finansinspektionen anser att det är önskvärt att överväga om spärregeln alls ska finnas kvar. Som Finansinspektionen framfört i en skrivelse till regeringen om höjda straffavgifter i sanktionsärenden (FI Dnr 11-5145) skulle ett borttagande av spärregeln tvinga ägarna att ta större ansvar samtidigt som kunder och andra fordringsägare skulle kunna komma att drabbas. Finansinspektionen anser att det finns behov av att närmare utreda frågan.

2.1.10.3 Platsundersökning hos uppdragstagare

Utredningen har inte föreslagit att Finansinspektionen ska få göra platsbesök hos uppdragstagare som försäkringsföretagen har lagt ut sin verksamhet till. En bestämmelse med denna innebörd finns emellertid i artikel 38(2) i Solvens 2-direktivet.

Det är mycket vanligt förekommande att försäkringsföretag lägger ut delar av sin verksamhet till uppdragstagare inom eller utom koncernen. Den utlagda verksamheten avser ofta väsentliga delar av rörelsen, såsom kapitalförvaltning, administration eller IT-drift. Många uppdragstagare är inte finansiella institut och står därmed inte under tillsyn. Om Finansinspektionen i framtiden skulle sakna en uttrycklig rätt att göra platsundersökningar hos uppdragstagare på motsvarande sätt som hos försäkringsföretagen själva, så skulle Finansinspektionens tillsyn försvåras avsevärt.

Finansinspektionen avser att det därmed är av stor vikt för en fungerande och effektiv tillsyn att en bestämmelse som motsvarar artikel 38(2) i direktivet införs i svensk lag, se bilaga 1.

2.1.10.4 Förseningsavgift

Under 2.3.11 nedan föreslår Finansinspektionen att bemyndigandet att meddela föreskrifter om försäkringsföretagens upplysningsskyldighet behålls. Därmed föreslår inspektionen också att bestämmelsen om förseningsavgift i 19 kap. 18 § nFRL, på samma sätt som i gällande lydelse av FRL, även omfattar försummelse att lämna upplysningar i enlighet med meddelade föreskrifter avseende upplysningsskyldigheten i 17 kap. 6 § nFRL. Av Solvens 2-direktivet framgår att medlemsstaterna ska införa tillräckliga bestämmelser om ingripanden för att säkerställa att de bestämmelser som införs på grund av direktivet efterlevs. Förseningsavgifter vid försummelse att följa uppgiftslämningsföreskrifter är en sådan ingripandebestämmelse. Motsvarande synpunkter gäller för upplysningsskyldigheten för företag under grupp-tillsyn.

2.1.10.5 Kapitaltillägg i försäkringsgrupper

Utredningens författningsförslag innehåller ingen bestämmelse om kapitaltillägg på grupp-nivå som motsvarar artikel 232 i Solvens 2-direktivet. Finansinspektionen anser att en sådan bestämmelse är viktig för att kunna bedriva grupp-tillsyn i enlighet med direktivet. Därmed föreslår inspektionen att bestämmelsen artikel 232 ska införas som en särskild paragraf i försäkringsrörelselagen, se förslaget till 19 kap. 29 a § nFRL i bilaga 1.

Betänkandet innehåller inte heller något förslag som motsvarar innehållet i artikel 231, som innebär att den nationella tillsynsmyndigheten har rätt att besluta om ett kapitaltillskott när ett individuellt försäkringsföretag har en riskprofil som avviker från de antaganden som ligger till grund för en intern modell som har godkänts på grupp-nivå. En sådan möjlighet är av stor vikt för tillsynen och bör införas i försäkringsrörelselagen, se förslaget till 19 kap. 29 b § nFRL i bilaga 1.

2.1.10.6 Ingripanden mot försäkringsholdingföretag

Utredningen har inte föreslagit någon lagbestämmelse som motsvarar kraven på bestämmelser om ingripanden mot försäkringsholdingföretag i artikel 258(1)(a) och (2). Finansinspektionen anser att sådana bestämmelser är av uppenbar vikt för möjligheterna att verka som grupp-tillsynsmyndighet i enlighet med direktivet. Därmed föreslår inspektionen att de saknade bestämmelserna införs som en ny paragraf i avsnittet om ingripanden mot försäkringsholdingföretag, se förslaget till 19 kap. 30 a § nFRL i bilaga 1.

För att uppfylla kraven på verkningsfulla ingripandemöjligheter föreslår Finansinspektionen att ingripandekatalogen ska bestå av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, förbud att verkställa beslut eller anmärkning respektive

varning som kan förenas med straffavgift. Förelägganden och förbud bör kunna förenas med vite.

2.1.10.7 Styrdokument och riktlinjer

I den föreslagna EU-förordningen finns ytterligare krav på att försäkringsföretag ska ha styrdokument och riktlinjer. Det kan inte heller uteslutas att andra författningar kan komma att innehålla sådana krav. Därmed bör bestämmelserna om tillsyn och ingripande inte begränsas enbart till styrdokument och riktlinjer enligt försäkringsrörelselagen, utan även utvidgas till andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet. Detta kräver justeringar ibland annat i 17 kap. 2 § andra stycket 4 och 19 kap. 1 § 1 nFRL, se [bilaga 1](#).

2.1.10.8 Revisors och särskild granskares rapporteringsskyldighet

Finansinspektionen anser att det bör tydliggöras i lagen att en revisor eller en särskild granskare för ett försäkringsföretag även ska rapportera eventuella väsentliga regelöverträdelser som denne har fått kännedom om på annan väg än vid direkt utförande av uppdraget. Det väsentliga är att informationen förs vidare till Finansinspektionen, oavsett hur den ansvarige revisorn eller den särskilda granskaren har fått informationen. Vad gäller solvens är det också viktigt att upptäckt av tidigare brister rapporteras eftersom det kan kräva tillsynsåtgärder för att säkerställa att försäkringstagarnas intressen inte är hotade, se särskilt 19 kap. 1 § 5 nFRL. Finansinspektionens förslag till justering av 17 kap. 13 § nFRL finns i [bilaga 1](#).

2.1.11 Mindre försäkringsföretag

Finansinspektionen anser att utredningens förslag till 12 kap. 3 § nFRL bör justeras så att det framgår att ett tillstånd som mindre försäkringsföretag kan omprövas vid ändrade förhållanden även utan en anmälan från försäkringsföretaget. Detta blir viktigt om ett företag skulle försumma att anmäla ändrade förhållanden i tid.

Finansinspektionen noterar att utredningens förslag avseende garantibelopp för mindre försäkringsföretag saknar den möjlighet till indexering som finns enligt nuvarande lydelse av FRL. Även med en långvarigt framgångsrik låginflationspolitik kommer med tiden garantibeloppskravet att urholkas, om än långsamt. Eventuellt kan det övervägas om det bör finnas en möjlighet att vid eventuellt framtida behov justera garantibeloppen utan lagändring, exempelvis genom ett regeringsbeslut. Paragrafhänvisningen i 12 kap. 32 § nFRL bör dessutom avse 33 och 34 §§ i samma kapitel.

Enligt utredningens förslag till 12 kap. 11 § första stycket 12 nFRL får mindre försäkringsföretag använda derivat som skuldtäckningstillgångar utan särskilda begränsningar. Finansinspektionen anser att detta medför en del betänkligheter, inte minst för att derivat kan vara av mycket varierande kvalitet och att kundskyddssyftet med skuldtäckningsreglerna därmed kan motverkas. Finansin-

spektionen föreslår därför att möjligheten för mindre företag att använda derivat i skuldtäckningssyfte ska begränsas till derivat som avser värdepapper som får användas för skuldtäckning.

För att Finansinspektionen ska kunna fullgöra sina tillsynsuppgifter bör även de mindre försäkringsföretagen lämna regelbundna rapporter om sina försäkringstekniska avsättningar. De försäkringstekniska avsättningarna utgör den största balansposten för de mindre försäkringsföretagen. Kraftiga förändringar eller felaktigheter i dessa avsättningar kan således slå mycket hårt mot bolagens eget kapital och solvens. Detta har direkt betydelse för försäkringsföretagens förmåga att fullgöra sina åtaganden mot försäkringstagarna. Om de mindre försäkringsföretagen inte rapporterar försäkringstekniska avsättningar under ett verksamhetsår kommer Finansinspektionen få mycket svårt att ingripa i god tid om problem uppstår i företagen. Därmed föreslås att rapporteringsskyldigheten utökas med en förenklad kvartalsrapportering, se förslaget till justering av 12 kap. 39 § nFRL i bilaga 1.

Finansinspektionen anser att de mindre försäkringsföretagens rapporteringsskyldighet inte ska begränsas till fastställd balans- och resultaträkning. Detta skulle nämligen innebära att dessa företag kan komma att rapportera mycket senare under året än andra försäkringsföretag eftersom det ofta kan dröja ganska länge innan balans- och resultaträkningar fastställs av stämman. Detta skulle innebära extra arbetsuppgifter för Finansinspektionen eftersom de mindre försäkringsföretagens rapportering då måste behandlas separat från de övriga företagens. Dessutom skulle tillsynen försvåras eftersom Finansinspektionen först långt i efterhand skulle få reda på sådana förändringar i bolagets ekonomiska ställning som kräver åtgärder. Ordet ”fastställd” bör alltså strykas ur utredningens förslag till 12 kap. 39 § 2 nFRL.

Kapitlen om tillsyn och ingripanden, 17 och 19 kap, bör justeras så att de även återger de särskilda krav som gäller för mindre försäkringsföretag. Detta gäller t.ex. begreppen garantibelopp och kapitalkrav, som bör inkluderas i bl.a. 17 kap. 13 § samt 19 kap. 5, 6, 10 och 12 §§ nFRL. Det bör också framgå att reglerna om interna modeller i 17 kap. 18-21 §§ nFRL inte gäller för mindre försäkringsföretag. Reglerna om kapitaltillägg bör justeras i enlighet med regleringen för mindre försäkringsföretag.

Finansinspektionens författningsförslag avseende vissa av ovanstående synpunkter finns i bilaga 1.

2.2 Övriga synpunkter avseende försäkringsrörelselagen

2.2.1 Värdering av tillgångar och skulder

2.2.1.1 Justering av terminologi

Finansinspektionen anser att det vore angeläget att justera betänkandets terminologi vad gäller bestämmande av försäkringstekniska avsättningar så att det

blir mer konsekvent, både i betänkandet och i förhållande till etablerat språkbruk. Därmed föreslår Finansinspektionen att lagen och den framtida propositionen använder begreppen "beräkning" för bestämmandet av försäkringstekniska avsättningar' och "värdering" för bestämmandet av storleken på tillgångar och skulder. Bedömningar avseende ovissa faktorer bör benämnas "antaganden". Dessa begrepp motsvarar bättre de termer som används för avsättningar inom redovisningsområdet.

Betänkandets nya terminologi för det som hittills har benämnts "avgiven återförsäkring" eller "återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar" bör även göras mer konsekvent för att underlätta tolkning och tillämpning.

Dessa justeringar av terminologi bör göras främst i 1 kap. 17 §, 5 kap. 1-4 §§, 7, 9,10 och 12 §§, 6 kap. 24 § samt 12 kap. 2 och 6 §§ nFRL.

2.2.2 *Associationsrätt vid ingripanden*

Finansinspektionen har i samband med sin praktiska tillsyn uppmärksammat att några lagbestämmelser avseende ingripanden behöver förtydligas. Detta avser främst vissa praktiska arrangemang i samband med ingripanden pga. allvarliga överträdelser. Lagens nuvarande otydlighet innebär att det finns risk för att avvecklingen av försäkringsföretag som fått sina tillstånd återkallade kan fördröjas eller bli ineffektiv, vilket i sin tur kan innebära ökade risker eller kostnader för försäkringstagarna. Erfarenheter från tillsynen visar att otydligheten kan försvåra en ordnad avveckling av försäkringsföretag som har fått sina tillstånd återkallade.

Finansinspektionen föreslår således att bestämmelserna om ingripanden utvidgas så att det klart framgår av 19 kap. 4 och 14 §§ nFRL att försäkringsföretaget ska bära kostnaderna dels för en särskild företrädare som förordnas av Finansinspektionen, dels i samband med avveckling av verksamheten på grund av att tillståndet har återkallats.

Vidare föreslår Finansinspektionen att det ska tydliggöras att det allmänna kungörelseförfarandet vid Bolagsverket inte ska gälla vid tvångslikvidation på grund av att tillståndet har återkallats. Detta beror på att bestämmelserna i ABL och FL avser sådana likvidationsgrunder som ett företag självt kan åtgärda, exempelvis genom att lämna saknade uppgifter till Bolagsverket. Ett beslut om återkallande av tillstånd kan emellertid inte åtgärdas ensidigt av företaget eller dess borgenärer. Därmed fyller kungörelsen ingen funktion annat än att den fördröjer likvidationsbeslutet. Sådana fördröjningar kan få allvarliga konsekvenser för försäkringstagarna. För att likvidatorn ska kunna tillvarata försäkringstagarnas intressen på bästa sätt och om möjligt överlåta beståndet på annat försäkringsbolag är det angeläget att avvecklingen av bolaget genast inleds och genomförs under former som allmänt uppfattas som ordnade och betryggande.

Därför föreslår Finansinspektionen förtydliganden av bestämmelserna om återkallande av tillstånd och tvångslikvidation i 13 kap. 45 §, 14 kap. 74 §, 15 kap. 27 §, 19 kap. 4 och 14 §§ nFRL, se [bilaga 1](#).

2.2.3 Specialföretag

Specialföretag är en relativt okänd företeelse i svensk rätt. Därmed kommer det sannolikt att behövas en mer utförlig nationell reglering av specialföretagens verksamhet i samband med att Solvens 2-regelverket träder ikraft.

Finansinspektionen välkomnar utredningens förslag att regeringen enligt 2 kap. 21 § nFRL får utfärda närmare föreskrifter om förutsättningar för tillstånd till specialföretag och om villkoren för sådan verksamhet. Förslagen till EU-förordning och Omnibus 2-direktiv innehåller kompletterande bestämmelser om specialföretag. I samband med att dessa rättsakter antas bör det utredas särskilt om de svenska reglerna om specialföretag behöver kompletteras i något avseende. Bemyndigandet bör även utvidgas till den myndighet som regeringen bestämmer så att regeringen får möjlighet att delegera bemyndigandet, exempelvis avseende tekniska bestämmelser.

Vidare anser Finansinspektionen att ett specialföretag enligt svensk rätt bör vara en juridisk person, till skillnad mot vad utredningen föreslår.⁸ Solvens 2-direktivets engelska lydelse "*whether incorporated or not*"⁹ i artikel 13(26) läst i förening med förslaget till EU-förordning, syftar enligt Finansinspektionens mening på rättssubjekt som har långtgående möjligheter att juridiskt separera förpliktelser gentemot olika intressenter.

Förslaget till EU-förordning innehåller krav på verksamheten i specialföretag som troligen vore svåra att uppfylla i svensk rätt om specialföretaget inte är en egen juridisk person.¹⁰ Det gäller bl.a. kraven på att omfattningen av en risköverföring ska vara klart definierad och obestridd, att riskövertaganden från fler än ett försäkringsföretag hålls separerade, att specialföretaget kan hålla särskilda medel för att täcka alla åtaganden, att krav från ett specialföretags finansärer är underordnade försäkringsföretagens fordringar och att finansärerna inte får vända sig direkt till försäkringsföretagen med några krav. Dessutom gäller särskilda krav på företagsstyrning samt lämplighet för delägare eller medlemmar som har ett kvalificerat innehav i specialföretag.

I andra EU-länder kan det finnas rättsfigurer, som stiftelser och fondliknande strukturer, som inte är juridiska personer men som ändå kan uppfylla kraven i EU-förordningen. För svenska förhållanden bedöms detta vara möjligt främst för juridiska personer. Finansinspektionen föreslår således att utredningens för-

⁸ SOU 2011:68, del 1, s 555.

⁹ Jfr ”oavsett om det är ett eget bolag eller ej” i den svenska lydelsen av artikel 13(26) i Solvens 2-direktivet.

¹⁰ Se te.x. artiklarna 310, 311, 312, 313, 315, 316 och 317 i förslaget till EU-förordning daterat 31 oktober 2011.

slag justeras så att det klart framgår att endast juridiska personer kan få tillstånd som specialföretag enligt 2 kap. 11 § nFRL.

Vidare anser Finansinspektionen att det klart bör framgå av motiven att ett specialföretag endast får överta försäkringsrisker från ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare, vilket framgår av förslaget till EU-förordning. Begreppet "*att överta risker från ett försäkringsföretag eller från en utländsk försäkringsgivare*" i 2 kap. 11 § 1 nFRL kan annars få en alltför vid tolkning där andra risker övertas. Av Solvens 2-direktivet och förslaget till EU-förordning framgår att ett specialföretags riskövertagande endast utgör en slags begränsad återförsäkring, vilket bör återspeglas i det svenska genomförandet av direktivet.

2.2.4 Hänvisningar till EU-förordningen

Hänvisningar till EU-förordningen bör uppdateras så att de blir riktiga till sin omfattning.

2.3 Bemyndigandefrågor avseende försäkringsrörelselagen

2.3.1 Allmänt om bemyndigandens omfattning

I betänkandet föreslås en delvis ny ordning för föreskriftsbemyndiganden jämfört med vad som tidigare gällt vid genomförande av EU-direktiv avseende finansiell verksamhet. Hittills har det i lag lämnats relativt omfattande bemyndiganden till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att besluta om föreskrifter i olika detaljfrågor avseende bank- och finansieringsrörelse, värdepappersrörelse, investeringsfonder och försäkringsrörelse.

Enligt utredningens förslag bör föreskriftsbemyndigandena avseende försäkringsrörelse i större utsträckning än tidigare begränsas till att enbart avse regeringen och inte lämna någon möjlighet för regeringen att delegera föreskriftsrätt till en annan myndighet. Detta skulle enligt utredningen bättre återspegla den normgivningshierarki som gäller för Solvens 2-regelverket på gemenskapsnivå.

Finansinspektionen anser dock att det finns betydande praktiska och principiella skäl för att även i fortsättningen ge regeringen generell möjlighet att delegera sin föreskriftsrätt i försäkringsrörelsefrågor till en annan myndighet.

Enligt den beslutsordning för Solvens 2-regelverket som föreslås genom utkastet till Omnibus 2-direktiv är det tydligt att ansvaret för principiella regler kommer att vila på EU-kommissionen och till viss del Europaparlamentet. Ansvaret för att utforma den tekniska detaljregleringen kommer däremot att i praktiken vila på den europeiska tillsynsmyndigheten EIOPA. Därmed är det rimligt att spegla denna ordning även i svensk rätt och att inte i onödan ålägga regeringen att ensam utarbeta försäkringstekniska detaljregler i föreskriftsform.

Om regeringen i lag ges möjlighet att delegera sin föreskriftsrätt så kan regeringen själv välja att behålla frågor av mer övergripande och principiell natur och sedan delegera teknisk detaljreglering vidare. På så sätt behålls såväl en god kontroll över normgivningshierarkin som en ändamålsenlig fördelning av ansvaret för olika sorters föreskrifter.

Finansinspektionen föreslår därför att utredningens förslag till bemyndiganden generellt bör justeras så att bemyndigandena på samma sätt som tidigare avser regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

2.3.2 Försäkringstekniska avsättningar

Finansinspektionen anser att det finns skäl att behålla ett allmänt bemyndigande i 5 kap. nFRL för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Detta kan vara behövligt för att lösa behovet av teknisk detaljreglering som ofta uppstår. Några aktuella exempel på detta är nationella regler för antaganden om livslängd för beräkning av försäkringstekniska avsättningar och om utbetalningsgrunder. Avtal om livslånga förmåner är speciellt känsliga för dödlighetsantaganden i tider av successivt sjunkande dödlighet.

2.3.3 Kapitalkrav

Utredningen föreslår i 8 kap. 33 § nFRL att enbart regeringen får meddela föreskrifter om hur kapitalkravet närmare ska beräknas för olika riskkategorier. För att utveckla denna typ av regler krävs ofta ingående försäkringsteknisk utredning. Därmed verkar det rimligt att bestämmelsen istället utformas så att regeringen ges möjlighet att även lämna bemyndiganden vidare till myndighet att meddela sådana föreskrifter.

2.3.4 Överskottsmedel

I Solvens 2-regelverket saknas uttryckliga bestämmelser som reglerar hur överskottsmedel i ett livförsäkringsaktiebolags konsolideringsfond ska behandlas. Eftersom överskottsmedlen i konsolideringsfonden har en mycket stor betydelse för försäkringstagarnas rättigheter i försäkringsföretag som inte får dela ut vinst, anser Finansinspektionen att försäkringsrörelselagen bör innehålla en rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela närmare föreskrifter om hantering av överskottsmedel i konsolideringsfond. Ett sådant bemyndigande kan kopplas till en sådan bestämmelse med en definition av överskottsmedel som Finansinspektionen föreslår, se 2.1.6.

2.3.5 Kapitaltillägg

Förslaget till EU-förordning innehåller inte fullständiga genomförandebestämmelser avseende kapitaltillägg. Finansinspektionen har fått information om att EU-kommissionen avser att avvakta med att anta bindande tekniska standarder

tills tillsynsmyndigheterna har mer erfarenhet av att beräkna kapitaltillägg. I och med detta har EIOPA identifierat ett antal områden där det behövs kompletterande riktlinjer och rekommendationer för kapitaltillägg. För att göra det möjligt att komplettera det svenska regelverket vid behov, föreslår Finansinspektionen att det införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kapitaltillägg.

Eftersom Finansinspektionen föreslår att det införs uttryckliga lagbestämmelser om kapitaltillägg på gruppnivå i 19 kap, bör utredningens förslag till bemyndiganden i 10 kap. 59 § första stycket nFRL utgå och ersättas av ett bemyndigande som anknyter till reglerna om kapitaltillägg, se förslag till ny 19 kap. 35 § nFRL, [se bilaga 1](#).

2.3.6 Förmånsrättsregister

Utredningens förslag om bestämmelser om förmånsrättsregister i 4 kap. 34-36 §§ nFRL är relativt kortfattade. Förmånsrättsregistret är av stor betydelse för försäkringstagarnas och de ersättningsberättigades rättigheter. Samtidigt utmönstras de regler om skuldtäckningstillgångar som nu gäller enligt Solvens 1. Därmed anser Finansinspektionen att det finns behov av att utveckla regleringen av förmånsrättsregister genom föreskrifter, framför allt för att säkerställa en likartad praxis mellan olika försäkringsföretag och därmed ett likartat skydd för försäkringsföretagens kunder. Finansinspektionen föreslår därmed att 4 kap. 39 § nFRL utvidgas så att den omfattar förmånsrättsregister enligt 4 kap. 34-36 §§ nFRL.

2.3.7 Företagsstyrning

Finansinspektionen anser att bemyndigandebestämmelsen avseende företagsstyrning i 4 kap. 39 § nFRL behöver utvidgas i flera avseenden jämfört med utredningens förslag. Brister i företagsstyrningssystemen har varit en av de starkast bidragande orsakerna till sådana missförhållanden som har föranlett Finansinspektionen att ingripa mot enskilda försäkringsföretag på senare tid. Direktivets bestämmelser om företagsstyrning har generellt karaktären av övergripande minimikrav, som inte specifikt anger hur ett försäkringsföretag ska ordna sin företagsstyrning. Detta bör dock inte tolkas som en frihet att inrätta företagsstyrningen på vilket sätt som helst. Tvärtom anser Finansinspektionen att det finns starka skäl att fastställa ytterligare nationella regler om företagsstyrning som tar vederbörlig hänsyn bl.a. till internationella standarder för företagsstyrning, till EIOPAs riktlinjer och rekommendationer, till försäkringsföretagens praxis och till Finansinspektionens erfarenheter från tillsynen. Det bör särskilt beaktas att försäkringsrörelse skiljer sig från annan, icke-finansiell verksamhet, eftersom skyddet för försäkringstagarna och de ersättningsberättigade är överordnat andra intressenter som normalt skyddas genom företagsstyrningsregler, som ägare och allmänna borgenärer.

Föreskriftsbemyndigandena i 4 kap. 39 § bör således utvidgas så att de även avser närmare bestämmelser om företagsstyrningssystem, riktlinjer och styrdo-

kument samt kontinuitetsplan enligt 4 kap. 1 §, den närmare innebörden av kraven på personer i ledningen och andra centrala funktioner enligt 15 §, inbegripet den information som ska lämnas till Finansinspektionen, riskhanteringsfunktion enligt 16 §, riskhanteringsfunktionens ytterligare uppgifter enligt 19 § när företaget använder en intern modell, egen risk- och solvensbedömning enligt 25-29 §§, anmälan om uppdragsavtal enligt 30 § andra stycket. Det är också viktigt att det lämnas ett bemyndigande att meddela bestämmelser avseende den ersättningspolicy som ett försäkringsföretag ska anta enligt EU-förordningen, eftersom dessa regler kan behöva kompletteras.

Finansinspektionen föreslår i 2.1.7.3 att försäkringsföretagen ska anmäla aktuarier till Finansinspektionen, bl.a. för att dessa personer har särskilda kompetenskrav och en central betydelse för konsumentskyddet och stabiliteten i försäkringsföretagen. En sådan bestämmelse bör kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar anmälan ska innehålla, se författningsförslaget avseende 4 kap. 39 § nFRL i [bilaga 1](#).

2.3.8 Företagsstyrningssystem på gruppnivå

Solvens 2-direktivet innehåller i artikel 246 (1) en kortfattad bestämmelse om att kraven på företagsstyrningssystem för enskilda försäkringsföretag även gäller i tillämpliga delar på gruppnivå. Direktivsbestämmelsen återges i utredningens förslag till 10 kap. 31 § nFRL. Förslaget till EU-förordning innehåller inga bestämmelser om hur kraven företagsstyrningssystem ska tillämpas på gruppnivå.

På grund av att det kommer att saknas närmare författningsbestämmelser om företagsstyrningssystem på gruppnivå håller EIOPA på att arbeta fram förslag till riktlinjer och rekommendationer för hur kraven ska tolkas och tillämpas.

Finansinspektionen anser att det finns behov av tydligare och utförligare författningsregler på nationell nivå för att underlätta en mer enhetlig och förutsebar tillämpning av kraven på företagsstyrningssystem på gruppnivå. Detta är särskilt viktigt eftersom företagsstyrningen av individuella företag inom koncerner idag ofta sker samordnat från gruppnivån. Därför föreslår Finansinspektionen att 10 kap. 57 § andra stycket nFRL utvidgas med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i denna fråga, se [bilaga 1](#).

2.3.9 Interna modeller

Möjligheten att beräkna solvenskapitalkravet med en intern modell ger försäkringsföretagen en betydande frihet men det innebär också ett stort ansvar för Finansinspektionen att säkerställa att beräkningen ger ett rättvisande kapitalkrav i enlighet med den skyddsnivå som direktivet anger. Bedömning av interna modeller ställer stora krav på resurser i form av tid, arbetskraft och för-

säkringstekniskt kunnande. Dessa resurser finns i huvudsak samlade hos Finansinspektionen.

Det framstår också som klart att förslaget till EU-förordning inte innehåller fullständiga genomförandebestämmelser avseende interna modeller. Detta har medfört att EIOPA har identifierat ett stort antal områden där det behövs kompletterande regler för interna modeller.

För att säkerställa en riktig tillämpning av reglerna för interna modeller, med harmonisering på gemenskapsnivå, anser Finansinspektionen att det är angeläget att utvidga bemyndigandena att meddela föreskrifter om interna modeller till fler områden och att även utsträcka bemyndigandena till den myndighet som regeringen bestämmer. Finansinspektionens förslag till ny lydelse av 9 kap. 19 § nFRL framgår av [bilaga 1](#).

2.3.10 Rapportering

För att underlätta försäkringsföretagens rapportering föreslår Finansinspektionen att föreskriftsbemyndigandena i 16 kap. 20 § nFRL utvidgas så att de även omfattar föreskrifter om när rapportering ska ske och vilket innehåll som företagets riktlinjer för offentliggörande ska ha, se [bilaga 1](#). Det finns visserligen detaljregler om detta i förslaget till EU-förordning, men det framstår som troligt att det ändå kommer att krävas kompletterande och förtydligande regler i vissa delar.

Finansinspektionen föreslår även att bemyndigandena avseende de mindre försäkringsföretagens rapportering i 12 kap. 40 § 12 och 13 nFRL kombineras och även ska avse när uppgifterna senast ska lämnas, se [bilaga 1](#).

2.3.11 Upplysningsskyldigheten

Finansinspektionen föreslår, till skillnad från utredningen, att det nuvarande bemyndigandet avseende försäkringsföretagens upplysningsskyldighet behålls även i nFRL. Solvens 2-direktivets allmänna bestämmelser om företagets skyldighet att lämna information är inte mindre omfattande än de som nu finns i skade- och livförsäkringsdirektiven. Finansinspektionen förutser att det även i framtiden kommer att finnas behov av att i vissa fall skapa struktur och förutsebarhet i uppgiftslämnandet med föreskrifter, istället för att enbart ha en *ad hoc*-tillämpning, vilket skulle kunna bli konsekvensen av utredningens förslag. Finansinspektionen föreslår ett sådant tillägg som ett nytt stycke till 17 kap. 22 § nFRL. Motsvarande synpunkter gäller för upplysningsskyldigheten för företag under grupp-tillsyn, 10 kap. 57 § nFRL.

2.3.12 Gruppinterna transaktioner och riskkoncentrationer

Det föreslagna bemyndigandet i 10 kap. 57 § andra stycket 4 nFRL skulle kunna tolkas som att det inte omfattar rapportering av mycket betydande interna transaktioner enligt 10 kap. 35 § tredje stycket nFRL. Eftersom sådan

rapportering är särskilt viktig föreslår Finansinspektionen att bemyndigandet justeras så att det tydlig framgår att all rapportering enligt 10 kap. 35 § nFRL omfattas.

3 Ökad arbetsbörda för Finansinspektionen

Förutsättningarna för att driva försäkringsrörelse i Sverige och inom EES står inför en genomgripande förändring. Det sker till följd av det som införs med Solvens 2-direktivet, den föreslagna EU-förordningen, det föreslagna Omnibus 2-direktivet, bindande tekniska standarder antagna av EU-kommissionen samt vägledande riktlinjer och rekommendationer utfärdade av EIOPA.

Rörelseregleringen blir på ett sätt mer principbaserad än tidigare men följs också av en omfattande detaljreglering på gemenskapsnivå utan motsvarighet idag. Denna omdaning kommer att ställa mycket stora krav på anpassningsarbete hos försäkringsföretagen. Men omdaning innebär även en ökad arbetsbörda för tillsynsmyndigheterna, som har att tillämpa det nya regelverket och att övervaka företagens regelefterlevnad.

I betänkandet har utredningen bedömt att Finansinspektionens arbetsbörda kommer att minska något när Solvens 2-regelverket genomförs. Detta motiveras framför allt med att Finansinspektionens ansvar för tillsyn över försäkringsgrupper kan antas minska eftersom flera svenska försäkringsgrupper kan få en utländsk tillsynsmyndighet som ansvarig grupp-tillsynsmyndighet.¹¹

Finansinspektionens bedömning är dock att Solvens 2-regelverket innebär en markant ökning av arbetsbördan av flera olika orsaker. Finansinspektionen av-sätter redan idag en betydande andel av sina resurser avseende försäkringsväsendet för det förberedande arbetet inför Solvens 2. Resurskravet kommer att öka kraftigt i anslutning till ikraftträdandet av de Solvens 2-anpassade regelverken. Nya arbetssätt och system ska då färdigställas, tas i bruk och successivt erfarenhetsanpassas. Resursbehovet för tillämpning av de nya regelverken för försäkrings- respektive tjänstepensionsrörelse kan eventuellt avta efter några år, men kommer ändå fortsatt att vara betydligt större än vad som behövs för tillämpning av motsvarande regelverk idag.

Det utvidgade regelverk som utredningen föreslår bedöms alltså bidra till att Finansinspektionens framtida resursbehov ökar kraftigt avseende försäkrings- och tjänstepensionsväsendet. Riksdagen har dock redan i samband med budgetpropositionen 2012 beslutat tillföra ytterligare medel till Finansinspektionen. Dessa ska bl.a. kunna användas för att täcka det ökade resursbehovet till följd av de krav som ställs på tillsynen genom införandet av Solvens 2. Finansinspektionen kommer inom ramen för den ordinarie budgetprocessen att fortlöpande hålla regeringen underrättad om sin bedömning av resursbehovet med anledning av den nya försäkrings- och tjänstepensionstillsynen.

¹¹ SOU 2011:68, del 1, s 601 f.

Finansinspektionen redovisar närmare underlaget för bedömningen att arbetsbördan ökar i bilaga 2.

4 Ny tjänstepensionsrörelselag

4.1 Generella synpunkter

Finansinspektionen välkomnar det principiella förslaget att införa en särskild lag om tjänstepensionsrörelse. En sådan lag skulle bidra till att på ett tydligt sätt markera och reglera de särpräglade förhållanden som råder för tjänstepensioner i motsats till vad som gäller för bedrivande av allmän privat livförsäkring.

En särskild tjänstepensionsrörelselag utgör även en anpassning till hur tjänstepensionsverksamhet bedrivs inom de flesta EU-länderna. Därmed skapas en mer neutral konkurrenssituation för svenska företag som enbart vill bedriva tjänstepensionsverksamhet.

Finansinspektionen önskar att den föreslagna tjänstepensionsrörelselagen markerar början på en utveckling av regleringen för tjänstepensionsverksamhet. Det sker en betydande tillväxt inom tjänstepensionsmarknaden med en stadigt ökande kapitalbildning som följd. Finansinspektionen ser att det finns ett behov att mer detaljerat reglera vad som ryms inom begreppet tjänstepension, samt att åstadkomma ett mer samordnat regelverk för alla tjänstepensioner.

Det förefaller sannolikt att en stor del av tjänstepensionsverksamheten i Sverige på sikt kommer att överföras till tjänstepensionsföretag enligt den föreslagna tjänstepensionsrörelselagen. Om det visar sig att det i framtiden kvarstår betydande svensk tjänstepensionsverksamhet som inte drivs av tjänstepensionsföretag bör ytterligare lagstiftningsåtgärder övervägas.

Rörelsekraven enligt tjänstepensionsrörelselagen kommer huvudsakligen att vara enklare än kraven enligt den Solvens 2-anpassade försäkringsrörelselagen. Därmed skulle det kunna uppstå en risk för regelarbitrage genom att privat försäkring av olika skäl skulle kunna tecknas som tjänstepensionsförmåner istället. Finansinspektionen anser att det är angeläget att utreda risken för sådant regelarbitrage och eventuella konsekvenser för effektiviteten i Solvens 2-regleringen.

4.1.1 Behov av kvalitetsgranskning

Finansinspektionen har noterat ett antal kvalitetsproblem i utformningen av den föreslagna lagtexten för ny tjänstepensionsrörelselag i betänkandet. Kvalitetsproblemen består bl.a. av felaktiga hänvisningar till lagrum och författningar, fel i rubriker, inkonsekvent användning av termer och begrepp, felaktig indel-

ning i paragrafer, stycken och punkter, ofullständiga meningar samt andra fel-skrivningar.

Eftersom författningsförslaget bygger på en textmässig bearbetning av den nu gällande försäkringsrörelselagen förekommer det också att renodlade försäkringsbegrepp kvarstår på vissa ställen i förslaget där de borde bytas ut mot tjänstepensionsbegrepp. Exempel på detta är att "*försäkringsföretag*" och "*försäkringsförening*" står kvar i författningsförslaget där det egentligen borde stå "*tjänstepensionsföretag*" eller "*tjänstepensionsförening*".

Finansinspektionen anser också att det är viktigt med en ytterligare språklig bearbetning av författningsförslaget för att åtgärda alla fall av missvisande kopplingar till försäkringsrörelse.

Bristerna i lagtexten har sammantaget en sådan omfattning att de skulle försvåra eller delvis omöjliggöra en riktig tillämpning av lagen. Finansinspektionen har inte möjlighet att inom ramen för detta remissvar föreslå fullständiga korrigeringar utan får begränsa sig till påpeka att det behövs en genomgående kvalitetsgranskning av den föreslagna lagtexten innan den ställs till riksdagen.

4.1.2 Tjänstepensionsförordning

Finansinspektionen förutsätter att den nya tjänstepensionsrörelselagen kommer att kompletteras med en regeringsförordning om tjänstepensionsrörelse som i huvudsak har ett innehåll som motsvarar den nu gällande försäkringsrörelseförordningen (2011:257).

4.2 Särskilt viktiga synpunkter avseende tjänstepensionsrörelselagen

4.2.1 Ikraftträdande och övergångsregler

Enligt utredningens förslag till ikraftträdandebestämmelser för den ändrade försäkringsrörelselagen, punkten 2, ska försäkringsföretag som redan bedriver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring vid lagens ikraftträdande den 1 januari 2014, få fortsätta att tillämpa de äldre bestämmelserna i försäkringsrörelselagen på denna verksamhet till utgången av år 2015, dvs. under en övergångsperiod på två år. Om ett försäkringsföretags övriga verksamhet är av ringa betydelse i förhållande till tjänstepensionsförsäkringsverksamheten, får äldre försäkringsrörelseregler tillämpas även på den övriga försäkringsrörelsen. Omvänt betyder det att ett företag som driver tjänstepensionsverksamhet jämsides med mer betydande försäkringsverksamhet ska tillämpa två olika regelverk parallellt.

Finansinspektionen bedömer att det ofrånkomligen kommer att uppstå svårigheter i tolkning och tillämpning av två olika regelverk på verksamheten i sådana delade försäkringsföretag. Redan idag finns avsevärda praktiska komplikationer i samband med kravet på separation av tjänstepensionsförsäkring från övrig försäkring inom försäkringsföretagen. Dessa komplikationer kan tänkas

bli akuta när företagen dessutom måste tillämpa vitt skilda rörelseregler och solvenskrav för de olika verksamhetsgrenarna. Dessutom kommer det sannolikt att uppstå svårigheter i tolkningen av vad som utgör ringa övrig försäkringsverksamhet, som då undslipper kraven enligt det nya Solvens 2-regelverket.

Därmed kan Finansinspektionen se att det finns ett starkt behov av ytterligare reglering av övergångsbestämmelserna, både på principiell nivå och på detaljnivå. För att inte ytterligare belasta lagtexten vore det lämpligt att införa ett uttryckligt bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela verkställighetsföreskrifter avseende övergångsbestämmelserna i punkten 2 till den ändrade försäkringsrörelselagen.

4.2.2 Terminologi

Finansinspektionen anser att det är av stor vikt att terminologin i den föreslagna tjänstepensionsrörelselagen anpassas särskilt för tjänstepension och inte annat än där det är nödvändigt anknyter till försäkringsterminologin. Detta bedöms vara väsentligt för att undvika missvisande sammanblandning med försäkringsbegrepp och inte minst underlätta tolkning och tillämpning av den nya lagen.

"Försäkringstekniska avsättningar" bör i enlighet med ovanstående ändras till "tekniska avsättningar". På motsvarande sätt bör begreppen "försäkringstekniskt resultat" och "försäkringsteknisk utredning" ändras till "tekniskt resultat" respektive "teknisk utredning".

"Försäkringsfall" bör ersättas med "ersättningsfall" eftersom "försäkringsfall" är knutna till försäkringsavtal.

Vidare bör begreppen "liv" och "skade" genomgående utmönstras, då dessa helt bör kopplas till försäkringsområdet. Detta medför följande förslag till ändrad terminologi.

Begreppen "skada" och "skador" bör ersättas med "ersättningsfall" för att uppnå en konsekvent terminologi. För att bättre klargöra innehållet bör vidare "livavsättning" ändras till "tjänstepensionsavsättning". "Livförmån" bör också ersättas med "pensionsförmån" såsom generellt begrepp. Preciseringar av pensionsförmånstyp bör knytas till föreskrifter när sådant preciseringsbehov föreligger. Det bör också övervägas att i lagen införa en särskild beteckning för "arbetsskadepension", där det behövs. Begreppet "livförmånsföretag" bör ändras till "pensionsförmånsföretag", vilket även påverkar flera författningar, som inkomstskattelagen och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

"Skadeförmån" bör ersättas med "riskförmån" som då omfattar alla slags ersättningar som inte är ålderspension. Begreppet "skadeförmånsföretag" bör då ändras till "riskförmånsföretag", vilket även påverkar flera författningar som inkomstskattelagen och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

4.2.3 Försäkringsklassindelning

I utredningens förslag indelas tjänstepensionsrörelse alltjämt i klasser som följer strukturen för försäkringsklasser i försäkringsdirektiven. Vid en eventuell framtida översyn av regelverket för tjänstepension kan det finnas skäl att utreda om denna indelning bör förändras.

4.2.4 Rapportering och upplysningsskyldighet

Finansinspektionen anser att det är ändamålsenligt att behålla den nu gällande strukturen där företagens rapporteringsskyldighet kopplas till den allmänna bestämmelsen om upplysningsskyldighet med bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de upplysningar som ska lämnas.

4.2.5 Uppdragsavtal

Finansinspektionen föreslår att bestämmelser om uppdragsavtal införs i den föreslagna nya tjänstepensionsrörelselagen. Detta beror på att det redan idag är vanligt förekommande med uppdragsavtal inom sådan verksamhet som kan antas komma att omfattas av den nya lagen. Tjänstepensionsföretag kan även antas komma att ingå i finansiella koncerner där det finns ett starkt intresse av att samordna funktioner genom utläggning och uppdragsavtal. Tjänstepensionstecknare har ett lika starkt skyddsintresse som försäkringstagare. Därmed anser Finansinspektionen att förslaget till ny tjänstepensionsrörelselag bör kompletteras med bestämmelser om uppdragsavtal som motsvarar de föreslagna bestämmelserna i nFRL. Detta bör även omfatta krav på riktlinjer för hantering av uppdragsavtal. Rätten för Finansinspektionen att göra platsbesök hos ett tjänstepensionsföretag enligt 14 kap. 6 § TPRL bör utvidgas till att även omfatta uppdragstagare för att säkerställa en fungerande tillsyn även vid utläggning av verksamheten.

4.2.6 Skuldtäckning

Dagens skuldtäkningsregler finns idag i 6 kap. FRL. För tjänstepensionsverksamhet är det endast ett fåtal av dessa regler som är tillämpliga. Till stor del består dessa av hänvisningar till skuldtäkningsregler som gäller för övrig försäkringsverksamhet. I betänkandet har i stort sett de skuldtäkningsregler i FRL som gäller för tjänstepensionsverksamhet lyfts över till den föreslagna TPRL. Mot bakgrund av att dessa skuldtäkningsregler för tjänstepensionsverksamhet framöver således ska fungera självständigt, utan övriga skuldtäkningsregler, anser Finansinspektionen att det finns anledning att göra en översyn av reglerna för att se till att de är ändamålsenliga. Exempelvis finns det anledning att se över att reglerna om direktinnehav och innehav via dotterbolag hänger ihop. Det finns begränsningar i 6 kap. 5 § tredje stycket TPRL som saknar motsvarighet för direktinnehav. Även bemyndigandena bör ses över då t.ex. bemyndigandet i 6 kap. 24 § punkt 1 och 2 TPRL är begränsat enbart till stater, organisationer m.m. som anges i 6 kap. 5 § TPRL (dvs. innehav via dotterbolag).

Samma stater, organisationer m.m. anges dock även i 6 kap. 11 § TPRL men där saknas bemyndigande.

Reglerna för placering av skuldtäckningstillgångar för tjänstepensionsverksamhet är få och begränsade. Detta har i den praktiska tillämpningen ofta gett upphov till frågor kring vilka placeringar som får göras. I förarbetena till prop. 2004/05:165 s. 228 framgår att bestämmelserna om tillåtna tillgångsslag och begränsningar för olika tillgångsslag i 10 och 10b §§ FRL inte gäller, men att "[e]n annan sak är att de bestämmelserna ändå kan ges viss betydelse vid bedömningen av om ett försäkringsbolags placeringar är förenliga med den generella aktsamhetsprincipen." Finansinspektionen anser det önskvärt med en liknande vägledning i kommande förarbeten alternativt en hänvisning till att äldre förarbeten fortfarande är aktuella.

Bestämmelsen i 6 kap. 9 § TPRL med begränsning för enhandsengagemang, bör utvidgas till att även avse fordringar enligt derivatinstrument eftersom det annars skulle kunna uppkomma betydande riskkoncentrationer i sådana instrument. Derivat bör rimligen inräknas i femprocentsregeln enligt första stycket 2 i den nämnda paragrafen.

Finansinspektionen föreslår också att bestämmelsen om användning av derivatinstrument, 6 kap. 22 § TPRL, kompletteras på motsvarande sätt som för 6 kap. 6 § nFRL, så att derivat eller andra liknande finansiella instrument även får användas för att effektivisera förvaltningen av företagets skulder (se 2.1.3).

4.2.7 Tjänstepensionsgrupper

Finansinspektionen anser att det principiellt är riktigt att införa särskilda regler om tjänstepensionsföretag som ingår i en grupp på motsvarande sätt som för försäkringsgrupper. De överväganden som ligger bakom reglerna om försäkringsgrupper kommer att till stor del gälla även för tjänstepensionsgrupper.

Däremot noterar Finansinspektionen att vissa grupper kan komma att träffas av reglerna för både försäkringsgrupper och tjänstepensionsgrupper. Detta gäller exempelvis tjänstepensionsföretag som ägs av ett försäkringsholdingföretag och som har försäkringsföretag som systerföretag. Finansinspektionen anser att det i dessa fall vore önskvärt att undvika dubbla krav på sådana grupper, eftersom regelverken var för sig är ändamålsenligt utformade för att gynna kontroll och stabilitet inom grupperna.

Finansinspektionen föreslår därför att utredningens förslag till regler om tjänstepensionsregler bör kompletteras med en undantagsregel som innebär att reglerna om försäkringsgrupper får företräde när en tjänstepensionsgrupp också utgör en försäkringsgrupp. Det förefaller rimligast att ge försäkringsgruppsreglerna företräde för att undvika att Solvens 2-direktivets gruppregler sätts ur spel när tjänstepensionsföretag ingår i gruppen. Det finns dock fall då det kan vara befogat att låta reglerna om tjänstepensionsgrupper få företräde, exempel-

vis om tjänstepensionsgruppen har ett grupp-solvenskrav medan försäkringsgruppen endast behöver rapportera interna transaktioner.¹²

Även reglerna om avdrag från kapitalbasen i 7 kap. 4 och 5 §§ TPRL bör ses över så att de tillämpas på ett ändamålsenligt sätt när försäkringsgruppsreglerna blir tillämpliga.

4.2.8 Ingreppanden

Finansinspektionen föreslår att bestämmelserna om återkallelse av tillstånd att bedriva tjänstepensionsrörelse kompletteras med bestämmelser om att Bolagsverket ska fatta beslut om omedelbar tvångslikvidation utan tillämpning av det kungörelseförfarande som gäller vid associationsrättsliga brister som ensidigt kan avhjälpas av företaget. Förslaget motiveras av samma skäl som gäller för försäkringsrörelse och bör få en likartad utformning, se 2.2.2.

4.3 Övriga synpunkter avseende tjänstepensionsrörelselagen

4.3.1 Tjänstepensionsfrämmande verksamhet

Finansinspektionen instämmer i den mer restriktiva utformningen av 4 kap. 4 § TPRL jämfört med motsvarande bestämmelse i FRL, eftersom tjänstepensionsföretag bör vara specialiserade. För att förekomma svårigheter i tolkningen och tillämpningen av den nya lagen föreslår dock Finansinspektionen att skillnaden förklaras i allmänmotiveringen eller författningskommentaren, inte minst mot bakgrund av den utvidgning av 4 kap. 4 § FRL som skett i praxis.

4.3.2 Kapitalbas och solvenskrav

I 7 kap. 4 § första stycket 3 TPRL bör rimligen "*försäkringsholdingföretag*" kompletteras med "*eller tjänstepensionsholdingföretag*".

Det kan ifrågasättas om 7 kap 9 § tredje stycket TPRL, om risker avseende storm, hagel eller frost, är relevant för tjänstepensionsföretag.

4.3.3 Korrigeringar

Hänvisningen till klass II i 2 kap. 13 § TPRL förefaller felaktig eftersom denna klass (äktenskapsförsäkring) knappast förekommer i Sverige och inte har någon tydlig koppling till tjänstepension. Hänvisningen bör rimligen avse fondanknuten förmån, klass III. Klass 1 b) bör även kompletteras så att den också avser tillägg till klass III, vilket är vanligt förekommande.

¹² Sådana skillnader i gruppklassificeringen och de lagstadgade kraven kan t.ex. uppstå om ett tjänstepensionsföretag äger ett försäkringsföretag. Då klassificeras försäkringsgruppen enligt (10 kap. 1 § 4 nFRL) och tjänstepensionsgruppen enligt (9 kap. 1 § första stycket 1 TRPL).

I 11 kap. 18 § TPRL bör punkten 1.b) ändras till "*rätt till återbäring för kvarvarande bestånd av tjänstepensionstecknare och tjänstepensionsberättigade*". Även i punkten 2 bör "*tjänstepensionstecknare*" kompletteras med "*eller tjänstepensionsberättigade*".

I 5 kap. 9 § TPRL, om bestämmande av premier, bör "*tjänstepensionsförsäkring*" ersättas med "*tjänstepensionsförmån*".

I 8 kap 2 § TPRL finns en hänvisning till "*tjänstepensionsberättigade på grund av sådana avtal som avses i 1 kap. 4 §*". Eftersom 1 kap 4 § inte nämner något om avtal men däremot tillhandahållande av tjänstepensionsförmåner, föreslår Finansinspektionen att lydelsen av 8 kap 2 § TPRL justeras så att den åter speglar lydelsen av 1 kap. 4 § i samma lag.

9 kap 9 § andra stycket TPRL innehåller en hänvisning till försäkringsgruppsdirektivet 98/78/EG. Detta direktiv kommer att upphöra att gälla när Solvens 2-regelverket träder ikraft, vilket innebär att bestämmelsen kommer att behöva justeras med en hänvisning till motsvarande Solvens 2-regler.

4.3.4 *Penningtvätt och finansiering av terrorism*

Enligt nu gällande regler omfattas livförsäkringsrörelse av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), se 1 kap. 2 § 2 i den nämnda lagen. Därmed omfattas all den tjänstepensionsverksamhet som idag bedrivs i livförsäkringsföretagen av penningtvättslagen. Utredningen har däremot inte föreslagit någon utvidgning av penningtvättslagen till att omfatta den föreslagna nya tjänstepensionsrörelselagen. Det skulle innebära att den tjänstepensionsverksamhet som byter regelverk till tjänstepensionsrörelselagen inte längre omfattas av åtgärder för att stävja penningtvätt och finansiering av terrorism. Frågan tycks inte ha behandlats i betänkandet och bör således utredas vidare.

4.4 *Bemyndigande frågor avseende tjänstepensionsrörelselagen*

4.4.1 *Ikraftträdande och övergångsbestämmelser*

Finansinspektionen har föreslagit att den nya tjänstepensionsrörelselagen kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av övergångsbestämmelserna för befintlig verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring i punkten 2, se 4.2.1.

4.4.2 *God tjänstepensionsstandard*

Utredningen har föreslagit att det närmare innehållet i begreppet "*god tjänstepensionsstandard*" får bestämmas genom den framtida rättstillämpningen i

kombination med äldre praxis kring god försäkringsstandard som mer direkt handlar om tjänstepensionsrörelse¹³.

Finansinspektionen anser dock att förslaget under en längre period kan medföra en osäkerhet om vad det nya begreppet "*god tjänstepensionsstandard*" innebär. En sådan osäkerhet kan vara skadlig för tjänstepensionsföretagens kunder, eftersom god standard i första hand inriktas på de väsentliga konsumentskyddsintressena i samband med anskaffning, förvaltning och reglering av avtal.

Därmed föreslår Finansinspektionen att 4 kap. 17 § TPRL utvidgas med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om god tjänstepensionsstandard. Sådana föreskrifter skulle kunna gynna en ökad enhetlighet och förutsebarhet i tjänstepensionsverksamhet och inte minst stärka kundskyddet.

4.4.3 Säkerhetsreserv

Finansinspektionen föreslår att bemyndigandet i förordning (2000:1127) om bemyndigande för Finansinspektionen att meddela verkställighetsföreskrifter om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag utvidgas till att även avse säkerhetsreserv i tjänstepensionsföretag, eftersom sådana kan förekomma avseende riskförmåner. Det utvidgade bemyndigandet bör, utöver nuvarande 39 kap 8 § inkomstskattelagen (1999:1229), avse 39 kap. 13 m § i betänkandets förslag till ändring av denna lag.

4.4.4 Skuldtäckningsregister

Finansinspektionen föreslår att bemyndigandet avseende skuldtäckningsregistret i 6 kap 24 § TPRL utvidgas med en ny punkt som omfattar skuldtäckningsregister, på motsvarande sätt som för förmånsrättsregistret enligt 4 kap. 39 § nFRL (se 2.3.6). Det bedöms vara till nytta för enhetlig tillämpning och säkerställande av kundskyddsintresset att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om skuldtäckningsregistret.

4.4.5 Poster i kapitalbasen

Finansinspektionen bedömer att det finns behov av ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter avseende 7 kap. 3 § TPRL om villkor för låta andra poster än de som anges i 7 kap. 2 § första stycket TPRL ingå i kapitalbasen. Detta är särskilt viktigt för förlagslån som är förenade med väsentliga villkor och krav¹⁴, vilka bättre regleras i föreskriftsform än i enskilda dispensbeslut. Bemyndigandet kan införas genom att 7 kap. 19 § 1 justeras till att även omfatta 7 kap. 3 § TPRL.

¹³ SOU 2011:68, del 1, s 493.

¹⁴ Se artikel 303(3)(b) i Solvens 2-direktivet.

5 Övriga lagar

5.1 Lag om årsredovisning i försäkringsföretag

5.1.1 Särskilt viktiga synpunkter

5.1.1.1 Omfattning och terminologi

Finansinspektionen noterar inledningsvis att "*tjänstepensionsföretag*" och andra tjänstepensionsrelaterade begrepp, enligt utredningens förslag, kommer att utelämnas från åtskilliga väsentliga delar av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Det skulle kunna medföra att det blir svårt eller omöjligt att tillämpa lagen fullt ut på tjänstepensionsföretagen. Bland annat skulle tjänstepensionsföretag, jämfört med försäkringsföretag, kunna få en mängd avsevärda begränsningar i sin redovisning och värdering av skulder och tillgångar.

Finansinspektionen föreslår därför en ytterligare genomarbetning av ÅRFL i syfte att lägga till "*tjänstepensionsföretag*" och annan tjänstepensionsrelaterad terminologi som "*avtal om tillhandahållande av tjänstepensionsförmåner*" där det behövs för att lagen ska kunna tillämpas på ett riktigt sätt på dessa företag.

Inledningsvis anser Finansinspektionen att lagens namn bör ändras till lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag *och tjänstepensionsföretag*, för att tydligt ange att även tjänstepensionsföretagen omfattas.

Liksom för de övriga lagarna har Finansinspektionen ingen möjlighet att föreslå fullständiga korrigeringar. Finansinspektionen har dock noterat att begreppet "*tjänstepensionsföretag*" och andra relevanta tjänstepensionsrelaterade begrepp behöver läggas till i bl.a. 1 kap. 1, 2, 4 och 6 §§, 2 kap. 1 §, 3 kap. 4 §, 4 kap. 2, 5, 8 och 9 §§, 5 kap. 2, 3, 4, 5 §§, 6 kap. 2 och 3 §§, 7 kap. 1 och 3 §§, 8 kap. 1, 5, 5 c, 6 och 7 §§.

Även förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag behöver kompletteras med "*tjänstepensionsföretag*" och annan tjänstepensionsrelaterad terminologi, bl.a. i 1, 4, 12 §§.

Bestämmelsen om koncernredovisning i 1 kap. 1 § tredje stycket nÅRFL bör kompletteras så att även finansiella holdingföretag som äger andelar i tjänstepensionsföretag kommer att omfattas av 7 kap. ÅRFL.

5.1.2 Övriga synpunkter

Bestämmelsen i 2 kap. 1 § ÅRFL om resultatanalys avseende flera försäkringsgrenar bör utvidgas till att även gälla för tjänstepensionsföretag som har flera affärgrenar. Finansinspektionen har redan i 2.1.2.2 föreslagit en användning av begreppet "*affärgrenar*", vilket skulle gälla lika för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag.

Enligt 3 kap. 1 § ÅRFL ska balans- och resultaträkning upprättas i enlighet med bilagorna 1 och 2 till lagen. Dessa uppställningsformer är dock särskilt anpassade till försäkringsrörelse. Eftersom det finns betydande skillnader mellan försäkringsrörelse och renodlad tjänstepensionsrörelse skulle det i flera avseenden vara oförenligt med kravet på rättvisande bild i årsredovisningen, om tjänstepensionsföretagen skulle använda sig av dessa uppställningsformer utan anpassning. En anpassning för tjänstepensionsrörelse skulle lämpligen kunna ske genom att ett bemyndigande införs i lagen, på motsvarande sätt som idag gäller för värdepappersföretag.¹⁵ Bemyndigandet skulle avse rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om avvikelser från lagen för tjänstepensionsföretagens uppställning av balans- och resultaträkning.

Bestämmelsen i 3 kap. 3 § 1 ÅRFL, om avvikelser från årsredovisningslagen, bör kompletteras efter (D) med "*och fondanknutna åtaganden där tjänstepensionstecknaren bär placeringsrisken*" eftersom dessa inte är definierade i 1 kap. 1 § ÅRFL.

Finansinspektionen anser att det vore önskvärt att 3 kap. 4 § ÅRFL, om förpliktelser som inte behöver tas upp som ansvarsförbindelse eller åtagande, förtydligades så att det klart framgår att bestämmelsen även tillämpas på "*avtal om tillhandahållande av tjänstepensionsförmåner*".

5.1.3 Bemyndigandefrågor

Finansinspektionen har föreslagit att 3 kap. 1 § ÅRFL kompletteras med ett föreskriftsbemyndigande som avser avvikelser för uppställningsformerna för tjänstepensionsföretagens balans- och resultaträkningar, se 5.1.2.

Finansinspektionen föreslår att 2 kap. 1 § ÅRFL, om resultatanalys avseende flera affärgrenar, kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter som sådan resultatanalys, eftersom Solvens 2-regelverket delvis medför en nyordning på detta område.

¹⁵ 6 § förordning (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag

5.2 Lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

5.2.1 Särskilt viktiga synpunkter

5.2.1.1 Behov av översyn av tryggandelagen

Finansinspektionen har noterat att en översyn av lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. (tryggandelagen) inte ingick i Solvens 2-utredningens uppdrag.¹⁶

Tryggandelagens avsaknad av solvenskrav för utfästelser om tjänstepensioner som ligger utanför försäkringsföretagen eller tjänstepensionsföretagen kan emellertid innebära en risk för regelarbitrage. Detta gäller särskilt när regelverket för försäkringsföretag utvidgas och nya särregler om tjänstepensionsföretag införs. De påtagliga skillnaderna i tillsynen av pensionsstiftelser jämfört med andra finansiella institut kan också bidra till regelarbitrage.

Betydande pensionsåtaganden tryggas idag genom kreditförsäkring eller avsättning till pensionsstiftelser. Pensionsstiftelserna förvaltar en ansevärd samlad tillgångsmassa på omkring 200 miljarder kronor. Denna förvaltning av pensionstillgångar hamnar huvudsakligen utanför den skyddsreglering som föreslås i utredningens betänkande. Den internationella utvecklingen under senare tid visar att tidigare utfästa förmåner inte alltid kan infrias.

Finansinspektionen anser därför att det finns ett starkt behov även av en utredning av de pensionsutfästelser som idag regleras enligt tryggandelagen. En sådan utredning bör bland annat ta ställning till om det finns ett behov av mer likartade skyddsregler för tjänstepensionsverksamhet, oavsett i vilken form den bedrivs.

5.2.1.2 Platsundersökning hos pensionsstiftelser

För att tydliggöra att Finansinspektionen har rätt att göra platsundersökning hos en pensionsstiftelse och dess uppdragstagare vid utläggning av verksamhet, bör hänvisningen till tillsynsbestämmelser i annan författning i 35 § tryggandelagen utökas till att även omfatta en sådan bestämmelse. Finansinspektionen föreslår också att hänvisningen görs till tjänstepensionsrörelselagen, se nedan 5.2.2.

5.2.2 Övriga synpunkter

I och med införandet av tjänstepensionsföretag bör den terminologi i tryggandelagen som hänvisar till tjänstepensionsförsäkring, utvidgas till att även omfatta tjänstepensionsförmåner som tillhandahålls av tjänstepensionsinstitut, när detta är relevant. Sådana justeringar behöver bl.a. övervägas i 3, 14, 20, 21, 25 §§ tryggandelagen.

¹⁶ SOU 2011:68, del 1, s 104.

Finansinspektionen anser att det bör övervägas om de hänvisningar till försäkringsrörelselagen som finns i tryggandelagen hellre bör ändras till tjänstepensionsrörelselagen, när den träder ikraft. Anledningen är att både tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser som är tjänstepensionsinstitut lyder under tjänstepensionsdirektivet, men inte Solvens 2-direktivet. Därmed förefaller det mer enhetligt att dessa institut tillämpar samma tjänstepensionsbaserade regler, istället för att hänvisas till renodlade försäkringsregler. Denna synpunkt gäller bl.a. 10 a och 35 §§ tryggandelagen. Om hänvisningar görs till den nya tjänstepensionsrörelselagen, bör även ändringarna i tryggandelagen träda ikraft vid samma tidpunkt som den nya lagen, dvs. 31 mars 2013 istället för 1 januari 2014.

5.3 Lagen om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

5.3.1 Särskilt viktiga synpunkter

Finansinspektionen noterar inledningsvis att utredningens förslag till ändringar i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag i huvudsak bygger på Solvens 2-regelverkets solvensordning med försäkringstekniska avsättningar och solvenskapitalkrav. Lagen kommer dock att gälla även för tjänstepensionsinstitut som behåller den nuvarande solvensordningen med premieindex, skadeindex och solvensmarginal. Dessutom föreslås ändringarna i lagen träda ikraft innan Solvens 2-regelverket genomförs, vilket innebär att det måste finnas övergångsregler enligt den nuvarande solvensordningen även för försäkringsföretagen.

Därför föreslår Finansinspektionen att ändringarna i lagen om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag kompletteras med de regler, begrepp och författningshänvisningar som är relevanta för tjänstepensionsföretag, samt att övergångsregler införs för försäkringsföretag till dess att de Solvens 2-anpassade ändringarna i försäkringsrörelselagen träder ikraft. Detta avser främst 8 § men även delvis 4 § i lagen.

5.3.2 Bemyndigandefrågor

I enlighet med ovanstående kommentarer anser Finansinspektionen att bemyndigandet i 9 § lagen om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag behöver justeras så att det avser beräkning av premieindex och skadeindex både i tjänstepensionsföretag och, under en övergångsperiod tills Solvens 2-regelverket träder ikraft, i försäkringsföretag.

Beslut i ärendet har fattats av verksamhetsområdeschefen Malin Björkmo efter föredragning av enhetschefen Anders Lindkvist. I den slutliga beredningen av ärendet har även chefsjuristen Per Håkansson samt avdelningscheferna Louise Conradi, Åsa Larson och Bertil Sjöo deltagit.

Malin Björkmo
Verksamhetsområdeschef
Försäkring och fond

Anders Lindkvist
Enhetschef

Yttrande över Solvens 2-utredningens betänkande Rörelseregler för försäkring och tjänstepension (SOU 2011:68)

Finansinspektionens förslag på ändrade lydelse i försäkringsrörelselagen

Utredningens förslag

Finansinspektionens förslag

2 kap. Tillstånd för försäkringsföretag

21 § Regeringen får meddela närmare föreskrifter om förutsättningar för tillstånd till specialföretag och om villkoren för sådan verksamhet.

21 § Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela närmare föreskrifter om förutsättningar för tillstånd till specialföretag och om villkoren för sådan verksamhet.

4 kap. Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse

1 § Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som är så utformat att styrningen av företaget kan ske på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

1 § Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som är så utformat att styrningen av företaget kan ske på ett sunt och ansvarsfullt sätt *samt att kraven i 15-19 §§ och 21-32 §§ uppfylls. Ett försäkringsföretag ska regelbundet se över sitt företagsstyrningssystem.*

Ett försäkringsföretag ska ha en lämplig och överblickbar organisationsstruktur med en tydlig fördelning av ansvar och arbetsuppgifter, samt ett effektivt system för överföring av information inom företaget, lämnande av upplysningar till Finansinspektionen, och, om en intern modell används, säkerställande av att den fortlöpande fungerar korrekt.

Ett försäkringsföretag ska ha en lämplig och överblickbar organisationsstruktur med en tydlig fördelning av ansvar och arbetsuppgifter, samt ett effektivt system för överföring av information inom företaget, lämnande av upplysningar till Finansinspektionen, och, om en intern modell används, säkerställande av att den fortlöpande fungerar korrekt.

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för

1. riskhantering,
2. internkontroll,
3. internrevision,
4. verksamhet som omfattas av uppdragsavtal,
5. lämnande av upplysningar till Finansinspektionen samt säkerställande av riktigheten i lämnade upplysningar, och
6. ändringar i företagets interna modell.

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för

1. riskhantering,
2. internkontroll,
3. internrevision,
4. verksamhet som omfattas av uppdragsavtal,
5. *identifiering och hantering av intressekonflikter,*
6. lämnande av upplysningar till Finansinspektionen samt säkerställande av riktigheten i lämnade upplysningar, och
7. ändringar i företagets interna modell.

Styrdokumenterna i tredje stycket ska beslutas av företagets styrelse och ska fortlöpande anpassas efter väsentliga

Styrdokumenterna i tredje stycket ska beslutas av företagets styrelse och ska fortlöpande anpassas efter väsentliga

förändringar i företagets verksamhet samt utvärderas årligen.

Ett försäkringsföretag ska vidta rimliga åtgärder för att så långt möjligt säkerställa kontinuitet i dess verksamhet och att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler. I ett försäkringsföretag ska det finnas en *kontinuitetsplan*.

förändringar i företagets verksamhet samt utvärderas årligen. *För styrdokument enligt tredje stycket 7 gäller 9 kap. 2 och 3 §§.*

Ett försäkringsföretag ska vidta rimliga åtgärder för att så långt möjligt säkerställa kontinuitet i dess verksamhet och att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler. I ett försäkringsföretag ska det finnas en *kontinuitetsplan*.

Lämplighetskrav för personer i ledningen och i andra centrala funktioner

15 § Ett försäkringsföretag ska tillse att den som ingår i företagets styrelse, är verkställande direktör eller annars utför uppgifter i en central funktion vid varje tidpunkt har de kvalifikationer, kunskaper och erfarenheter inom verksamhetsområdet som är tillräckliga för att kunna utöva en sund och ansvarsfull företagsstyrning, samt ett gott anseende och en god integritet.

Vad som sägs i första stycket gäller även för ersättare till sådan person som avses i nämnda stycke.

Ett försäkringsföretag ska anmäla till Finansinspektionen om

1. förändring sker i den krets av personer som ingår i företagets styrelse, är dess verkställande direktör, svarar för en central funktion eller är ersättare till sådan person, och
2. en person som avses i första eller andra stycket har ersatts på grund av att personen inte längre uppfyller kraven i första stycket.

15 § Ett försäkringsföretag ska tillse att den som ingår i företagets styrelse, är verkställande direktör eller annars utför uppgifter i en central funktion vid varje tidpunkt har de kvalifikationer, kunskaper och erfarenheter inom verksamhetsområdet som är tillräckliga för att kunna utöva en sund och ansvarsfull företagsstyrning, samt ett gott anseende och en god integritet.

Vad som sägs i första stycket gäller även för ersättare till sådan person som avses i nämnda stycke.

Ett försäkringsföretag ska anmäla till Finansinspektionen om

1. förändring sker i den krets av personer som ingår i företagets styrelse, är dess verkställande direktör, svarar för en central funktion eller är ersättare till sådan person, och
2. en person som avses i första eller andra stycket har ersatts på grund av att personen inte längre uppfyller kraven i första stycket.

I samband med att ett försäkringsföretag enligt tredje stycket 1 anmäler en ny tillsättning av en person, ska företaget lämna alla uppgifter som krävs för att Finansinspektionen ska kunna bedöma om personen uppfyller kraven i första stycket.

System för riskhantering

Krav på system för riskhantering

16 § Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska innehålla de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att *säkerställa att företaget* fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och

Krav på system för riskhantering

16 § Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska innehålla de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att på *företags- och gruppnivå* fortlöpande kunna identifiera, värdera, övervaka, hantera och

rapportera risker samt beroenden mellan risker enligt 17 §.

Systemet för riskhantering ska vara integrerat i företagets organisations- och beslutsstruktur, och vara utformat med lämplig hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

Risker och krav på innehåll i styrdokument

17 § Ett försäkringsföretags riskhanteringssystem ska omfatta både de risker som täcks av solvenskapitalkravet och risker som inte, eller endast delvis, beaktas vid beräkningen av detta.

Ett företags riskhanteringssystem ska minst omfatta

1. försäkringsrisker,
2. matchningsrisker,
3. placeringsrisker, särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden,
4. likviditets- och koncentrationsrisker,
5. operativa risker,
6. risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker, och
7. beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för.

Ett företags styrdokument för riskhantering ska innehålla riktlinjer för hantering av de risker som avses i andra stycket 1–6.

Funktion för riskhantering

18 § Ett försäkringsföretag ska ha en funktion för riskhantering.

System för internkontroll

Krav på system för internkontroll

21 § Ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll.

rapportera risker samt beroenden mellan risker enligt 17 §.

Systemet för riskhantering ska vara integrerat i företagets organisations- och beslutsstruktur, och vara utformat med lämplig hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

Risker och krav på innehåll i styrdokument

17 § Ett försäkringsföretags riskhanteringssystem ska omfatta både de risker som täcks av solvenskapitalkravet och risker som inte, eller endast delvis, beaktas vid beräkningen av detta.

Ett företags riskhanteringssystem ska minst omfatta

1. försäkringsrisker,
2. matchningsrisker,
3. placeringsrisker, särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden,
4. likviditets- och koncentrationsrisker,
5. operativa risker,
6. risker för intressekonflikter,
7. risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker, och
8. beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för.

Ett företags styrdokument för riskhantering ska innehålla riktlinjer för hantering av de risker som avses i andra stycket 1–7.

Ett försäkringsföretag ska dokumentera att det uppfyller kraven avseende placeringsrisker i 6 kap.

Funktion för riskhantering

18 § Ett försäkringsföretag ska ha en funktion för riskhantering *med en struktur som underlättar genomförandet av riskhanteringssystemet.*

Krav på system för internkontroll

21 § Ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll.

Systemet för internkontroll ska minst omfatta förvaltnings- och redovisningsmetoder, ramar för internkontrollen och lämpliga rapporteringsrutiner.

Funktion för internrevision m.m.

23 § Ett försäkringsföretag ska ha en funktion för internrevision.

Funktionen för internrevision ska minst
 1. utvärdera systemet för internkontroll,
 2. utvärdera andra aspekter av företagsstyrningssystemet, och
 3. rapportera resultat och lämna rekommendationer efter utvärdering enligt 1 och 2 till företagets styrelse.

Funktionen för internrevision ska utföra sina uppgifter med iakttagande av opartiskhet och vara oberoende från den verksamhet som funktionen utvärderar.

24 § Ett försäkringsföretag ska ha en aktuariefunktion.

Aktuariefunktionen ska minst

1. samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna,
2. bistå styrelsen och på eget initiativ rapportera till den i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av
 - a) de försäkringstekniska avsättningarna,
 - b) värderingen av försäkringsriskerna, och
 - c) återförsäkringsskydd och andra riskreduceringstekniker, samt
3. bidra till företagets riskhanteringssystem.

Den som ska utföra uppgifter i aktuariefunktionen ska ha tillräckliga insikter och erfarenheter av funktionens

Systemet för internkontroll ska minst omfatta förvaltnings- och redovisningsmetoder, ramar för internkontrollen, *lämpliga rapporteringsrutiner på alla nivåer i företaget och en funktion för regelefterlevnad enligt 22 §.*

Funktion för internrevision m.m.

23 § Ett försäkringsföretag ska ha en *effektiv* funktion för internrevision.

Styrelsen i företaget ska utse den som svarar för företagets funktion för internrevision. Funktionen för internrevision ska verka objektivt och oberoende i förhållande till de operativa funktionerna i företaget.

Funktionen för internrevision ska minst utvärdera hur lämpligt systemet för internkontroll är, samt utvärdera andra aspekter av företagsstyrningssystemet.

Funktionen för internrevision ska rapportera resultaten av sina utvärderingar och lämna rekommendationer till företagets styrelse, som ska besluta om vilka åtgärder som ska vidtas med hänsyn till dessa resultat och rekommendationer, och se till att dessa åtgärder genomförs.

24 § Ett försäkringsföretag ska ha en aktuariefunktion.

Aktuariefunktionen ska minst

1. samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna,
2. bistå styrelsen och på eget initiativ rapportera till den i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av
 - a) de försäkringstekniska avsättningarna,
 - b) värderingen av försäkringsriskerna, och
 - c) återförsäkringsskydd och andra riskreduceringstekniker, samt
3. bidra till företagets riskhanteringssystem.

Den som ska utföra uppgifter i aktuariefunktionen ska ha tillräckliga insikter och erfarenheter av funktionens

uppgifter.

uppgifter.

När någon i aktuariefunktionen har utsetts eller frånträtt sin befattning, ska försäkringsföretaget genast anmäla detta till Finansinspektionen. En anmälan om frånträde får också göras av den som har frånträtt sin befattning i aktuariefunktionen.

Krav på egen risk- och solvensbedömning

Krav på egen risk- och solvensbedömning

25 § Ett försäkringsföretag ska genomföra egna risk- och solvensbedömningar.

25 § Ett försäkringsföretag ska genomföra egna risk- och solvensbedömningar.

I en egen risk- och solvensbedömning ska företaget göra en bedömning av

I en egen risk- och solvensbedömning ska företaget göra en bedömning av *minst*

1. företagets kapitalbehov,
2. företagets efterlevnad av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven samt försäkringstekniska avsättningar, och
3. skillnader mellan företagets riskprofil och de antaganden om risker som har legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet.

1. företagets kapitalbehov,
2. företagets efterlevnad av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven samt försäkringstekniska avsättningar, och
3. skillnader mellan företagets riskprofil och de antaganden om risker som har legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet.

Vid bedömningen enligt andra stycket 1 ska företaget ta hänsyn till dess specifika riskprofil, risktolerans och affärsstrategi.

Vid bedömningen enligt andra stycket 1 ska företaget ta hänsyn till dess specifika riskprofil, risktolerans och affärsstrategi.

Allmänna bestämmelser om uppdragsavtal

Allmänna bestämmelser om uppdragsavtal

30 § Ett avtal om utförande av ett försäkringsföretags rörelse mellan företaget och annan (uppdragsavtal) får inte avse kritiska eller viktiga operativa funktioner eller verksamheter om det leder till att

30 § Ett avtal om utförande av ett försäkringsföretags rörelse mellan företaget och annan (uppdragsavtal) får inte avse kritiska eller viktiga operativa funktioner eller verksamheter om det leder till att

1. kvaliteten i företagsstyrningssystemet försämras väsentligt,
2. den operativa risken i företaget ökar *väsentligt*,
3. Finansinspektionen möjlighet att utöva tillsyn försämras, eller
4. försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställande service begränsas.

1. kvaliteten i företagsstyrningssystemet försämras väsentligt,
2. den operativa risken i företaget ökar *otillbörligt*,
3. Finansinspektionen möjlighet att utöva tillsyn försämras, eller
4. försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställande service begränsas.

Om ett försäkringsföretag avser att ingå ett uppdragsavtal beträffande kritiska eller viktiga operativa funktioner eller verksamheter ska företaget i god tid innan avtalet ingås anmäla detta till Finansinspektionen.

Om ett försäkringsföretag avser att ingå ett uppdragsavtal beträffande kritiska eller viktiga operativa funktioner eller verksamheter ska företaget i god tid innan avtalet ingås anmäla detta till Finansinspektionen.

Anmälan till Finansinspektionen ska också ske vid senare inträffade väsentliga förändringar inom de funktioner eller

Anmälan till Finansinspektionen ska också ske vid senare inträffade väsentliga förändringar inom de funktioner eller

verksamheter som avses i andra stycket.

Värdering

35 § De tillgångar som ingår i ett förmånsrättsregister ska värderas *till verkligt värde* enligt 5 kap. 1 §. Från detta värde ska avdrag göras för skulder som hänför sig till förvärvet av tillgången.

Bemyndiganden

39 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information enligt 2 § som ett försäkringsföretag ska lämna till dem som erbjuds att teckna en försäkring i företaget och till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar under försäkringstiden ,
2. villkor för upplåning enligt 4 §,
3. den dokumentation som ska ske enligt 19 § 3,
4. kompetenskrav för den som ska utföra uppgifter i aktuariefunktionen enligt 24 § andra stycket,
5. rapportering av resultat enligt 29 §, och
6. förande av register enligt 34 §.

verksamheter som avses i andra stycket.

Värdering

35 § De tillgångar som ingår i ett förmånsrättsregister ska värderas *enligt principerna i 5 kap. 1 §*. Från detta värde ska avdrag göras för skulder som hänför sig till förvärvet av tillgången.

Bemyndiganden

39 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka åtgärder ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla de krav på företagsstyrning som avses i 1 § första och andra stycket,
2. vad de riktlinjer och styrdokument som ett försäkringsföretag ska upprätta enligt 1 § tredje stycket ska innehålla,
3. vad den kontinuitetsplan som ett försäkringsföretag ska upprätta enligt 1 § femte stycket ska innehålla,
4. den ersättningspolicy som ett försäkringsföretag ska anta enligt EU-förordningen,
5. vilken information enligt 2 § som ett försäkringsföretag ska lämna till dem som erbjuds att teckna en försäkring i företaget och till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar under försäkringstiden ,
6. villkor för upplåning enligt 4 §,
7. den närmare innebörden av kraven enligt 15 § första stycket samt vilken information som ett försäkringsföretag ska lämna enligt 15 § fjärde stycket inbegripet vilken dokumentation som godtas avseende en person som är bosatt inom ett annat land inom EES,
8. närmare bestämmelser om det system för riskhantering som avses i 16 §
9. närmare bestämmelser om riskhanteringsfunktionens uppgifter enligt 19 § när en internmodell används,
10. den dokumentation som ska ske enligt 19 § 3,
11. kompetenskrav för den som ska utföra uppgifter i aktuariefunktionen enligt 24 § andra stycket,
12. den anmälan som ska ske enligt 24 § tredje stycket,

13. de egna risk- och solvensbedömningar som ett försäkringsföretag ska genomföra enligt 25-29 §§,
 14. rapportering av resultat enligt 29 §, och
 15. den anmälan om uppdragsavtal som ska ske enligt 30 § andra stycket,
 16. förmånsrättsregister enligt 34-36 §§.

5 kap. Värdering av tillgångar och skulder inklusive försäkringstekniska avsättningar

Värdering till verkligt värde

1 § Ett försäkringsföretag ska, i sin solvensbalansräkning, värdera sina tillgångar och skulder till sitt verkliga värde, om inte annat anges. Vid värdering av skulder får hänsyn inte tas till försäkringsföretagets egen kreditvärdighet.

Med verkligt värde enligt första stycket avses det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld skulle kunna överlåtas eller regleras i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Tilläggskapital i kapitalbasen ska värderas enligt 7 kap. 7 §.

Separat värdering för olika riskgrupper

11 § Försäkringsföretag ska värdera de försäkringstekniska avsättningarna separat för olika riskgrupper.

6 kap. Investeringar

Vissa begränsningar

6 § För alla tillgångar utom de tillgångar som motsvarar försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, som avses i 8 § 1 och 2 gäller följande:

Principer för värdering

1 § Ett försäkringsföretag ska, om inget annat anges, i sin solvensbalansräkning värdera tillgångar och skulder till det belopp för vilket en tillgång skulle kunna överlåtas, eller en skuld skulle kunna överlåtas eller regleras, i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Vid värdering av skulder enligt första stycket får ingen anpassning göras för att ta hänsyn till försäkringsföretagets egen kreditvärdighet

Tilläggskapital i kapitalbasen ska värderas enligt 7 kap. 7 §.

Separat värdering för olika riskgrupper eller affärsgränar

11 § Ett försäkringsföretag ska värdera de försäkringstekniska avsättningarna separat för olika homogena riskgrupper, eller om detta inte är möjligt, för olika affärsgränar.

Vissa begränsningar

6 § För alla tillgångar utom de tillgångar som motsvarar försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, som avses i 8 § 1 och 2 gäller följande:

1. Derivatinstrument eller andra liknande finansiella instrument får endast användas för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar.

2. Investeringar i tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

3. Tillgångarna ska investeras så att lämplig riskspridning uppnås.

Med lämplig riskspridning menas att tillgångarna ska vara investerade på ett sådant sätt att försäkringsföretaget undviker

- ett överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag,
- en överdriven exponering mot ett geografiskt område,
- en överdriven riskackumulering i de samlade tillgångarna, och
- en överdriven riskkoncentration mot samma emittent eller av emittenter som tillhör samma grupp.

1. Derivatinstrument eller andra liknande finansiella instrument får endast användas för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar *eller skulder*.

2. Investeringar i tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

3. Tillgångarna ska investeras så att lämplig riskspridning uppnås.

Med lämplig riskspridning menas att tillgångarna ska vara investerade på ett sådant sätt att försäkringsföretaget undviker

- ett överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag,
- en överdriven exponering mot ett geografiskt område,
- en överdriven riskackumulering i de samlade tillgångarna, och
- en överdriven riskkoncentration mot samma emittent eller av emittenter som tillhör samma grupp.

9 kap. Interna modeller

Allmänna bestämmelser

1 § Ett försäkringsföretag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda en intern modell för att beräkna solvenskapitalkravet. Ett sådant tillstånd kan avse en fullständig intern modell eller en partiell intern modell.

1 § Ett försäkringsföretag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda en intern modell för att beräkna solvenskapitalkravet. Ett sådant tillstånd kan avse en fullständig intern modell eller en partiell intern modell.

Solvenskapitalkravet som beräknas med användning av en *fullständig* intern modell ska minst täcka de risker som anges i 8 kap. 4 §.

Solvenskapitalkravet som beräknas med användning av en intern modell ska minst täcka de risker som anges i 8 kap. 4 §.

2 § Tillstånd för ett försäkringsföretag att använda en intern modell ska ges

- om försäkringsföretaget har ett för ändamålet lämpligt utformat riskhanteringssystem som uppfyller kraven i bestämmelserna om riskhanteringssystem, och
- den interna modellen används och är närmare utformad i enlighet med bestämmelserna om
 - användning,
 - statistisk kvalitet,
 - kalibrering,
 - resultatanalys,
 - validering, och
 - dokumentation.

2 § Tillstånd för ett försäkringsföretag att använda en intern modell ska ges

- om försäkringsföretaget har ett för ändamålet lämpligt utformat riskhanteringssystem som uppfyller kraven i bestämmelserna om riskhanteringssystem, och
- den interna modellen används och är närmare utformad i enlighet med bestämmelserna om
 - användning,
 - statistisk kvalitet,
 - kalibrering,
 - resultatanalys,
 - validering, och
 - dokumentation.

Ett försäkringsföretag ska upprätta ett styrdokument för ändring av den interna modellen som lämnas till

Finansinspektionen för godkännande i samband med tillståndsprövningen enligt första stycket. Styrdokumentet ska innehålla en specifikation av mindre och större ändringar av den interna modellen.

3 § Ett försäkringsföretag som använder en intern modell får inte byta beräkningsmetod till standardformeln. Efter ansökan från ett försäkringsföretag får dock Finansinspektionen ge tillstånd till ett sådant byte, om företaget kan visa att det finns godtagbara skäl för bytet.

3 § Ett försäkringsföretag som använder en intern modell får inte byta beräkningsmetod till standardformeln. Efter ansökan från ett försäkringsföretag får dock Finansinspektionen ge tillstånd till ett sådant byte, om företaget kan visa att det finns godtagbara skäl för bytet.

Ett försäkringsföretag får ändra en intern modell i enlighet med styrdokumentet för ändring av den interna modellen. För större ändringar av den interna modellen och för ändringar av styrdokumentet krävs först tillstånd av Finansinspektionen.

7 § En partiell intern modell får användas för hela verksamheten i ett försäkringsföretag, eller för en *avgränsad del av verksamheten*.

7 § En partiell intern modell får användas för hela verksamheten i ett försäkringsföretag, eller för en *eller flera större affärsenheter*.

Statistisk kvalitet

11 § En intern modell och den sannolikhetsfördelning som den grundas på ska

1. bygga på relevanta försäkringsmatematiska och statistiska tekniker,
2. bygga på trovärdiga och aktuella data samt realistiska antaganden, och
3. vara förenliga med de metoder som företaget använder vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna, och
4. ta hänsyn till alla ersättningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade som företaget förväntar sig att utbetala, oavsett om dessa är garanterade genom avtal eller ej.

Statistisk kvalitet

11 § En intern modell och den sannolikhetsfördelning som den grundas på ska

1. bygga på relevanta försäkringsmatematiska och statistiska tekniker,
2. bygga på *tillförlitlig och aktuell information* samt realistiska antaganden, ~~och~~
3. vara förenliga med de metoder som företaget använder vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna, ~~och~~
4. ta hänsyn till alla ersättningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade som företaget förväntar sig att utbetala, oavsett om dessa är garanterade genom avtal eller ej, *och*
5. *noggrann hänsyn till väsentliga risker som är förknippade med finansiella garantier och avtalsenliga optioner.*

Validering

15 § *En intern modell ska regelbundet valideras.*

Bemyndigande

19 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. de närmare förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell,
2. kalibrering, och
3. validering.

10 kap. Försäkringsgrupper

Vilka företag som ingår i en försäkringsgrupp

1 § En försäkringsgrupp enligt denna lag består av

1. försäkringsföretag, dess dotterföretag och företag de har ägarintresse i som är försäkringsgivare *eller försäkringsgivare i land utanför EES*,
2. försäkringsföretag och dess moderföretag, när moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES,
3. försäkringsföretag och dess moderföretag, när moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare utanför EES, eller
4. försäkringsföretag och dess moderföretag, när moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet.

2 § I en grupp ingår utöver företag enligt 1 § även

1. ett företag med ägarintresse, dess dotterföretag och de företag dessa företag har ägarintresse i samt företag som är knutna till varandra genom gemensam eller i huvudsak gemensam ledning, och

Validering

15 § *Ett försäkringsföretag ska regelbundet validera sin interna modell och därvid även övervaka hur den fungerar, kontrollera att modellspecifikationen fortlöpande är lämplig och testa resultaten mot de faktiska utfallen. Valideringen ska utföras inom försäkringsföretagets riskhanteringssystem.*

Bemyndigande

19 § Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om

1. *den närmare innebörden av kraven för tillstånd och användning av en fullständig eller partiell intern modell enligt detta kapitel,*
2. *förhandsgranskning av en intern modell enligt 17 §.*

Vilka företag som ingår i en försäkringsgrupp

1 § En försäkringsgrupp enligt denna lag består av

1. försäkringsföretag, dess dotterföretag och företag de har ägarintresse i *samt företag som de är knutna till genom gemensam eller i huvudsak gemensam ledning*, som är försäkringsgivare,
2. försäkringsföretag och dess moderföretag, när moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES,
3. försäkringsföretag och dess moderföretag, när moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare utanför EES, eller
4. försäkringsföretag och dess moderföretag, när moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet.

2 § I en *försäkringsgrupp enligt 1 §* ingår även

1. företag med ägarintresse i företag *som avses i 1 §*, dess dotterföretag och de företag dessa företag har ägarintresse i samt företag som *de är knutna till* genom gemensam eller i huvudsak gemensam

2. företag som genom avtal eller på annat sätt har starka och varaktiga finansiella kopplingar, under förutsättning att ett av dessa företag genom centraliserad samordning utövar ett dominerande inflytande över besluten i de andra företagen som ingår i gruppen och ingående och avbrytande av sådana förbindelser kräver förhandsgodkännande av grupp tillsynsmyndigheten.

Vid tillämpning av första stycket 2 ska det företag som utövar centraliserad samordning betraktas som moderföretag och de andra företagen ska betraktas som dotterföretag.

Företag med ägarintresse

4 § Med företag med ägarintresse avses ett företag som är moderföretag, ett företag som har ett ägarintresse eller ett företag som är knutet till ett annat företag genom gemensam eller i huvudsak gemensam styrelse.

Gruppbaserat solvenskapitalkrav

22 § Solvenskapitalkravet för gruppen beräknas vid användning av konsolideringsmetoden med utgångspunkt i sammanställda data och ska beräknas antingen enligt standardformeln eller med en godkänd intern modell.

Solvenskapitalkravet för gruppen ska uppgå till minst summan av följande:

1. minimikapitalkravet för försäkringsföretaget med ägarintresse, och
2. den proportionella andelen av minimikapitalkraven för de anknutna försäkringsföretagen.

Minimikapitalkravet för gruppen ska täckas med medräkningsbara poster i primärkapitalbasen som är tillgängliga för

ledning, och

2. företag som genom avtal eller på annat sätt har starka och varaktiga finansiella kopplingar till *företag enligt andra stycket eller 1 §*, under förutsättning att ett av dessa företag genom centraliserad samordning utövar ett dominerande inflytande över besluten i de andra företagen som ingår i gruppen och ingående och avbrytande av sådana förbindelser kräver förhandsgodkännande av grupp tillsynsmyndigheten.

Vid tillämpning av första stycket 2 ska det företag som utövar centraliserad samordning betraktas som moderföretag och de andra företagen ska betraktas som dotterföretag.

Ägarintresse

4 § Med företag med ägarintresse avses ett företag som är moderföretag, ett företag som har ett ägarintresse eller ett företag som är knutet till ett annat företag genom gemensam eller i huvudsak gemensam styrelse.

Med att ha ett ägarintresse avses ett innehav, direkt eller genom kontroll, av 20 procent eller mer av rösterna eller kapitalet i ett företag.

Gruppbaserat solvenskapitalkrav

22 § Solvenskapitalkravet för gruppen beräknas vid användning av konsolideringsmetoden med utgångspunkt i sammanställda data och ska beräknas antingen enligt standardformeln eller med en godkänd intern modell. *Vid denna beräkning ska bestämmelserna för enskilda företag gälla i tillämpliga delar.*

Solvenskapitalkravet för gruppen ska uppgå till minst summan av följande:

1. minimikapitalkravet för försäkringsföretaget med ägarintresse, och
2. den proportionella andelen av minimikapitalkraven för de anknutna försäkringsföretagen.

Minimikapitalkravet för gruppen ska täckas med medräkningsbara poster i primärkapitalbasen som är tillgängliga för

gruppen. Vid bestämningen av vilka poster som ska ingå i den medräkningsbara primärkapitalbasen för att täcka minimikapitalkravet ska bestämmelserna för enskilda företag gälla i tillämpliga delar.

Solvenskapitalkravet för gruppen beräknas vid användning av sammanläggnings- och avräkningsmetoden som summan av solvenskapitalkravet för försäkringsföretaget med ägarintresse eller försäkringsholdingföretaget och den proportionella andelen av solvenskapitalkravet för de anknutna försäkringsföretagen. Solvenskapitalkravet kan beräknas antingen enligt standardformeln eller med en godkänd intern modell.

Solvenskapitalkravet för gruppen beräknas vid användning av en kombination av konsolideringsmetoden samt sammanläggnings och avräkningsmetoden som summan av solvenskapitalkraven för de företag som beaktas enligt konsolideringsmetoden och den proportionella andel av solvenskapitalkravet de företag som beaktas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden.

Tillgång till nödvändiga data saknas

30 § Om Finansinspektionen inte har tillgång till nödvändig information för att beräkna solvens på gruppnivå för ett anknutet företag med huvudkontor inom eller utom EES *får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, besluta att det bokförda värdet för det anknutna företaget ska dras av från medräkningsbara poster i kapitalbasen hos det ledande försäkringsföretaget.*

Vid denna beräkning ska orealiserad vinst som har samband med ägarintresset i första stycket inte betraktas som en medräkningsbar post i kapitalbasen vid beräkning av solvens för försäkringsgruppen.

gruppen. Vid bestämningen av vilka poster som ska ingå i den medräkningsbara primärkapitalbasen för att täcka minimikapitalkravet ska bestämmelserna för enskilda företag gälla i tillämpliga delar.

Solvenskapitalkravet för gruppen beräknas vid användning av sammanläggnings- och avräkningsmetoden som summan av solvenskapitalkravet för försäkringsföretaget med ägarintresse eller försäkringsholdingföretaget och den proportionella andelen av solvenskapitalkravet för de anknutna försäkringsföretagen. Solvenskapitalkravet kan beräknas antingen enligt standardformeln eller med en godkänd intern modell.

Solvenskapitalkravet för gruppen beräknas vid användning av en kombination av konsolideringsmetoden samt sammanläggnings och avräkningsmetoden som summan av solvenskapitalkraven för de företag som beaktas enligt konsolideringsmetoden och den proportionella andel av solvenskapitalkravet de företag som beaktas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden.

Tillgång till nödvändiga data saknas

30 § Om Finansinspektionen inte har tillgång till nödvändig information för att beräkna solvens på gruppnivå för ett anknutet företag med huvudkontor inom eller utom EES *ska det bokförda värdet för det anknutna företaget dras av från den grupp baserade kapitalbasen.*

Vid denna beräkning ska orealiserad vinst som har samband med ägarintresset i första stycket inte betraktas som en medräkningsbar post i kapitalbasen vid beräkning av solvens för försäkringsgruppen.

Bemyndiganden

57 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. behandlingen av en ansökan om tillstånd att beräkna det gruppbaseade solvenskapitalkravet med en intern modell, och
2. de bedömningsgrunder som ska gälla vid bedömningen av behovet av kapitaltillägg på gruppnivå.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. tillsynen över en försäkringsgrupp enligt 13 §,
2. beräkning av solvens på gruppnivå enligt 18 §,
3. beräkning av poster i kapitalbasen för mellanliggande försäkringsholdingföretag enligt 27 §,
4. rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner enligt 35 §, och
5. rapportering av transaktioner enligt 36 §.

12 kap. Mindre försäkringsföretag

Anmälan vid ändrade förhållanden m.m.

3 § *Mindre försäkringsföretag som inte längre uppfyller kraven för att vara ett mindre försäkringsföretag ska anmäla detta till Finansinspektionen. Med stöd av en sådan anmälan ska Finansinspektionen ompröva företagets tillstånd att bedriva försäkringsrörelse med tillämpning av bestämmelserna om bedrivande av försäkringsrörelse i allmänhet.*

Tillåtna tillgångar för skuldtäckning

11 § För skuldtäckning som avses i 9 § får, med de begränsningar som anges i 10 och

Bemyndiganden

57 § Regeringen får meddela föreskrifter om behandlingen av en ansökan om tillstånd att beräkna det gruppbaseade solvenskapitalkravet med en intern modell.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. tillsynen över en försäkringsgrupp enligt 13 §,
2. beräkning av solvens på gruppnivå enligt 18 §,
3. beräkning av poster i kapitalbasen för mellanliggande försäkringsholdingföretag enligt 27 §,
4. *kraven på de företagsstyrningssystem på gruppnivå som avses i 10 kap. 31 § första och andra styckena,*
5. rapportering av väsentliga riskkoncentrationer, ~~och~~ betydande interna transaktioner *och mycket betydande interna transaktioner* enligt 35 §, ~~och~~
6. rapportering av transaktioner enligt 36 §, och
7. *de upplysningar som ska lämnas enligt 44 §.*

Omprövning vid ändrade förhållanden

3 § *Finansinspektionen ska återkalla tillståndet att tillämpa bestämmelserna i detta kapitel för ett försäkringsföretag som inte längre uppfyller förutsättningarna i 2 §.*

Ett försäkringsföretag med tillstånd enligt 1 § som inte längre uppfyller förutsättningarna i 2 § ska omedelbart anmäla detta till Finansinspektionen.

Tillåtna tillgångar för skuldtäckning

11 § För skuldtäckning som avses i 9 § får, med de begränsningar som anges i 10 och

12–22 §§, följande tillgångar användas:

1. Obligationer eller andra skuldförbindelser som svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar för.
2. Obligationer eller andra skuldförbindelser som Europeiska unionen eller utländska stater eller centralbanker svarar för.
3. Obligationer eller andra skuldförbindelser som utländsk kommun eller därmed jämförlig utländsk samfällighet med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd svarar för.
4. Obligationer eller andra skuldförbindelser som internationella organisationer svarar för.
5. Obligationer som uppfyller kraven i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.
6. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag svarar för.
7. Fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom.
8. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag.
9. Andelar i investeringsfonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning,
10. Medel på konto i bank, kreditmarknadsföretag eller utländskt kreditinstitut, eller hos Riksgälden,
11. Kassa.
12. Derivat.

Tillgångarna som avses i 6 och 8 får endast användas om de är noterade på en reglerad marknad.

Garantibelopp

32 § För mindre försäkringsföretag som bedriver direkt skadeförsäkringsrörelse ska garantibeloppet uppgå till 20 miljoner kronor, om inte annat följer av 33 §.

12–22 §§, följande tillgångar användas:

1. Obligationer eller andra skuldförbindelser som svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar för.
2. Obligationer eller andra skuldförbindelser som Europeiska unionen eller utländska stater eller centralbanker svarar för.
3. Obligationer eller andra skuldförbindelser som utländsk kommun eller därmed jämförlig utländsk samfällighet med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd svarar för.
4. Obligationer eller andra skuldförbindelser som internationella organisationer svarar för.
5. Obligationer som uppfyller kraven i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.
6. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag svarar för.
7. Fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom.
8. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag.
9. Andelar i investeringsfonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning,
10. Medel på konto i bank, kreditmarknadsföretag eller utländskt kreditinstitut, eller hos Riksgälden,
11. Kassa.
12. Derivat *som avser underliggande tillgångar enligt 1-8.*

Tillgångarna som avses i 6 och 8 får endast användas om de är noterade på en reglerad marknad.

Garantibelopp

32 § För mindre försäkringsföretag som bedriver direkt skadeförsäkringsrörelse ska garantibeloppet uppgå till 20 miljoner kronor, om inte annat följer av 33 *eller 34* §.

Riktlinjer

36 § Mindre försäkringsföretag ska upprätta och följa riktlinjer för soliditeten i verksamheten. Riktlinjerna ska innehålla principerna för hur

1. premier bestäms,
2. försäkringstekniska avsättningar beräknas,
3. återförsäkring avges och tas emot,
4. soliditeten ska tillgodoses,
5. samtliga tillgångar placeras, och
6. *skuldsättningsstillgångar* placeras.

Rapportering

39 § Mindre försäkringsföretag ska årligen till Finansinspektionen lämna in

1. en rapport om företagets solvens, och
2. *fastställd* resultat- och balansräkning.

Bemyndiganden

40 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. det närmare innehållet i ansökningar och anmälningar som avses i 1 och 3 §§.
2. vilka utländska stater, utländska centralbanker och internationella organisationer som ska omfattas av 11 § 2–4,
3. i vilka stater de rättssubjekt som anges ska vara belägna eller ha sitt säte enligt 11 § 6, 8 och 10,
4. vilket värde som tillgångar som anges i 11 § 7 högst får tas upp till,
5. lämplig riskspridning inom de ramar som anges i 18 §,
6. förvaring av tillgångar enligt 21 §,
7. högsta tillåtna valutakursrisk enligt 22 §,
8. värdering till verkligt värde enligt 24 §,
9. användning av derivatinstrument enligt 26 §,
10. vilka poster som ska ingå i kapitalbasen och vilka poster som ska dras av från kapitalbasen enligt 28 §,
11. vilka närmare uppgifter som riktlinjerna enligt 36 och 37 §§ ska innehålla,
12. vilka upplysningar som ska lämnas

Riktlinjer

36 § Mindre försäkringsföretag ska upprätta och följa riktlinjer för soliditeten i verksamheten. Riktlinjerna ska innehålla principerna för hur

1. premier bestäms,
2. försäkringstekniska avsättningar beräknas,
3. återförsäkring avges och tas emot,
4. soliditeten ska tillgodoses,
5. samtliga tillgångar placeras, och
6. *skuldtäckningstillgångar* placeras.

Rapportering

39 § Mindre försäkringsföretag ska årligen till Finansinspektionen lämna in

1. en rapport om företagets solvens, och
2. resultat- och balansräkning.

Mindre försäkringsföretag ska kvartalsvis till Finansinspektionen lämna in en rapport om företagets försäkringstekniska avsättningar.

Bemyndiganden

40 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. det närmare innehållet i ansökningar och anmälningar som avses i 1 och 3 §§.
2. vilka utländska stater, utländska centralbanker och internationella organisationer som ska omfattas av 11 § 2–4,
3. i vilka stater de rättssubjekt som anges ska vara belägna eller ha sitt säte enligt 11 § 6, 8 och 10,
4. vilket värde som tillgångar som anges i 11 § 7 högst får tas upp till,
5. lämplig riskspridning inom de ramar som anges i 18 §,
6. förvaring av tillgångar enligt 21 §,
7. högsta tillåtna valutakursrisk enligt 22 §,
8. värdering till verkligt värde enligt 24 §,
9. användning av derivatinstrument enligt 26 §,
10. vilka poster som ska ingå i kapitalbasen och vilka poster som ska dras av från kapitalbasen enligt 28 §,
11. vilka närmare uppgifter som riktlinjerna enligt 36 och 37 §§ ska innehålla,
12. *vilka uppgifter som ska lämnas enligt*

enligt 39 § 1, och
13. vilken närmare information som ska
lämnas enligt 39 § 2.

39 § och när dessa uppgifter senast ska
lämnas.

13 kap. Associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsaktiebolag

Styrelsen

7 § I stället för 8 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller att ett försäkringsaktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter. I ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska mer än hälften av styrelseledamöterna vara personer som varken är anställda i bolaget eller anställda i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

I ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska minst en av styrelseledamöterna utses av försäkringstagarna eller av någon intressegrupp som har anknytning till dem. Sådan styrelseledamot får inte vara

1. aktieägare i bolaget,
2. anställd i bolaget, eller
3. aktieägare, anställd eller styrelseledamot i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Tvångslikvidation på grund av Bolagsverkets beslut

45 § Utöver det som föreskrivs i 25 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) om i vilka fall allmän domstol eller Bolagsverket ska besluta att ett bolag ska gå i likvidation gäller för försäkringsaktiebolag att Bolagsverket ska besluta att bolaget ska gå i likvidation om

1. ett tillstånd att driva försäkringsrörelse för bestämd tid har gått ut utan att något nytt tillstånd har beviljats, eller
2. tillståndet att driva försäkringsrörelse har återkallats utan att bolaget i stället har fått ett tillstånd att driva någon annan tillståndspliktig finansiell rörelse.

En fråga om sådan likvidation prövas på ansökan av styrelsen, en styrelseledamot, den verkställande direktören, en aktieägare eller på anmälan av Finansinspektionen

Styrelsen

7 § I stället för 8 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller att ett försäkringsaktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter. I ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska mer än hälften av styrelseledamöterna vara personer som varken är anställda i bolaget eller anställda i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

I ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska minst en av styrelseledamöterna utses av försäkringstagarna eller av någon intressegrupp som har anknytning till dem. Sådan styrelseledamot får inte vara

1. aktieägare i bolaget,
2. anställd i bolaget, eller
3. aktieägare, anställd eller styrelseledamot i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Tvångslikvidation på grund av Bolagsverkets beslut

45 § Utöver det som föreskrivs i 25 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) om i vilka fall allmän domstol eller Bolagsverket ska besluta att ett bolag ska gå i likvidation gäller för försäkringsaktiebolag att Bolagsverket ska besluta att bolaget ska gå i likvidation om

1. ett tillstånd att driva försäkringsrörelse för bestämd tid har gått ut utan att något nytt tillstånd har beviljats, eller
2. tillståndet att driva försäkringsrörelse har återkallats utan att bolaget i stället har fått ett tillstånd att driva någon annan tillståndspliktig finansiell rörelse.

En fråga om sådan likvidation prövas på ansökan av styrelsen, en styrelseledamot, den verkställande direktören, en aktieägare eller på anmälan av Finansinspektionen.

I de fall som avses i första stycket gäller inte 25 kap. 24 § aktiebolagslagen (2005:551).

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

14 kap. Associationsrättsliga bestämmelser för ömsesidiga försäkringsbolag

25 § Bestämmelsen i 6 kap. 4 § andra stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om att styrelseledamöter ska vara medlemmar i föreningen ska inte gälla för ömsesidiga försäkringsbolag.

I ett ömsesidigt försäkringsbolag ska mer än hälften av styrelseledamöterna vara personer som varken är anställda i bolaget eller anställda i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Tvångslikvidation på grund av Bolagsverkets beslut

74 § Bestämmelsen i 11 kap. 4 § första stycket 1 lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om rättens beslut om likvidation ska gälla också för ömsesidiga försäkringsbolag.

Bolagsverket ska förordna att ett ömsesidigt försäkringsbolag ska träda i likvidation om

1. bolagets hela försäkringsbestånd har överlåtit,
2. ett tillstånd att driva försäkringsrörelse som har beviljats för en bestämd tid har gått ut utan att något nytt tillstånd har beviljats,
3. tillståndet att driva försäkringsrörelse har återkallats,
4. bolaget är försatt i konkurs som avslutats med överskott och bolagsstämman inte inom föreskriven tid har fattat beslut om likvidation enligt 79 §, eller
5. bolaget saknar till försäkringsregistret anmäld behörig styrelse eller verkställande direktör..

Beslut om likvidation ska inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden upphört under ärendets handläggning. Frågor om likvidation enligt första eller

25 § Bestämmelsen i 6 kap. 4 § andra stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om att styrelseledamöter ska vara medlemmar i föreningen ska inte gälla för ömsesidiga försäkringsbolag.

I ett ömsesidigt försäkringsbolag ska mer än hälften av styrelseledamöterna vara personer som varken är anställda i bolaget eller anställda *eller styrelseledamöter* i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Tvångslikvidation på grund av Bolagsverkets beslut

74 § Bestämmelsen i 11 kap. 4 § första stycket 1 lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om rättens beslut om likvidation ska gälla också för ömsesidiga försäkringsbolag.

Bolagsverket ska förordna att ett ömsesidigt försäkringsbolag ska träda i likvidation om

1. bolagets hela försäkringsbestånd har överlåtit,
2. ett tillstånd att driva försäkringsrörelse som har beviljats för en bestämd tid har gått ut utan att något nytt tillstånd har beviljats,
3. tillståndet att driva försäkringsrörelse har återkallats,
4. bolaget är försatt i konkurs som avslutats med överskott och bolagsstämman inte inom föreskriven tid har fattat beslut om likvidation enligt 79 §, eller
5. bolaget saknar till försäkringsregistret anmäld behörig styrelse eller verkställande direktör.

Beslut om likvidation ska inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden upphört under ärendets handläggning. Frågor om likvidation enligt första eller

andra stycket prövas på anmälan av Finansinspektionen eller på ansökan av styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktören eller delägare eller röstberättigad som inte är delägare.

I de fall som avses i andra stycket 4 eller 5 prövas frågan på ansökan även av en borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda bolaget.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

andra stycket prövas på anmälan av Finansinspektionen eller på ansökan av styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktören eller delägare eller röstberättigad som inte är delägare.

I de fall som avses i andra stycket 2 eller 3 gäller inte 11 kap. 5 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

I de fall som avses i andra stycket 4 eller 5 prövas frågan på ansökan även av en borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda bolaget.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

15 kap. Associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsföreningar

Tvångslikvidation på grund av Bolagsverkets beslut

27 § Utöver bestämmelserna om tvångslikvidation i 11 kap. 4 och 4 a §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller för försäkringsföreningar att Bolagsverket ska besluta att föreningen ska gå i likvidation, om

1. föreningens hela försäkringsbestånd har överlåtit,
2. ett tillstånd att driva försäkringsrörelse för bestämd tid har gått ut utan att något nytt tillstånd har beviljats, eller
3. tillståndet att driva försäkringsrörelse har återkallats.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av styrelsen, en styrelseledamot, den verkställande direktören, en föreningsmedlem, en innehavare av en förlagsandel eller på anmälan av Finansinspektionen.

Tvångslikvidation på grund av Bolagsverkets beslut

27 § Utöver bestämmelserna om tvångslikvidation i 11 kap. 4 och 4 a §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller för försäkringsföreningar att Bolagsverket ska besluta att föreningen ska gå i likvidation, om

1. föreningens hela försäkringsbestånd har överlåtit,
2. ett tillstånd att driva försäkringsrörelse för bestämd tid har gått ut utan att något nytt tillstånd har beviljats, eller
3. tillståndet att driva försäkringsrörelse har återkallats.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av styrelsen, en styrelseledamot, den verkställande direktören, en föreningsmedlem, en innehavare av en förlagsandel eller på anmälan av Finansinspektionen.

I de fall som avses i första stycket 2 eller 3 gäller inte 11 kap. 5 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

16 kap. Rapportering och offentliggöranden

Bemyndiganden

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka rapporter ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 1 § samt hur de ska lämnas.
2. innehållet i en åtgärdsplan enligt 3 § samt i en finansiell saneringsplan enligt 4 §, och
3. det närmare innehållet i rapporten om verksamhet och solvens enligt 7, 8 och 18 §§.

Bemyndiganden

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka rapporter ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 1 § samt *när och* hur de ska lämnas.
2. innehållet i en åtgärdsplan enligt 3 § samt i en finansiell saneringsplan enligt 4 §, ~~och~~
3. det närmare innehållet i rapporten om verksamhet och solvens enligt 7, 8 och 18 §§, och
4. *innehållet i riktlinjerna för offentliggörande enligt 15 §.*

17 kap. Tillsyn

Tillsynen och dess omfattning

2 § Finansinspektionen har tillsyn över försäkringsföretag.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet,
3. företagets bolagsordning eller stadgar, och
4. de styrdokument och riktlinjer som företaget ska ha enligt denna lag.

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att försäkringsföretagets ägare uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

Finansinspektionens tillsyn ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

Tillsynen och dess omfattning

2 § Finansinspektionen har tillsyn över försäkringsföretag.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet,
3. företagets bolagsordning eller stadgar, och
4. de styrdokument och riktlinjer som företaget ska ha enligt denna lag *eller någon annan författning som reglerar företagets näringsverksamhet.*

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att försäkringsföretagets ägare uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

Finansinspektionens tillsyn ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

Samarbete med behöriga myndigheter

3 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Samarbete med behöriga myndigheter

3 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, *den europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt* Europeiska kommissionen i den

utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Platsundersökning

7 § Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett försäkringsföretag.

Styrelsen och den verkställande direktören ska vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer hålla försäkringsföretagets tillgångar, räkenskapsmaterial och andra handlingar tillgängliga för granskning av befattningshavare hos inspektionen eller av någon annan som inspektionen har förordnat.

Revisors och särskild granskares rapporteringsskyldighet

13 § En revisor eller en särskild granskare ska genast rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett försäkringsföretag får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar företagets verksamhet,
2. kan påverka företagets fortsatta drift negativt,
3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, eller
4. kan innebära att företaget brister i uppfyllandet av solvens eller minimikapitalkravet.

Platsundersökning

7 § Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett försäkringsföretag. *Styrelsen och den verkställande direktören ska vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer hålla försäkringsföretagets tillgångar, räkenskapsmaterial och andra handlingar tillgängliga för granskning av befattningshavare hos inspektionen eller av någon annan som inspektionen har förordnat.*

Om ett försäkringsföretag har lagt ut någon del av sin verksamhet till en uppdragstagare ska motsvarande regler som i första stycket gälla avseende platsundersökning hos uppdragstagaren.

Revisors och särskild granskares rapporteringsskyldighet

13 § En revisor eller en särskild granskare ska genast rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett försäkringsföretag, *eller på annat sätt*, får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar företagets verksamhet,
2. kan påverka företagets fortsatta drift negativt,
3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, eller
4. kan innebära att företaget brister *eller har brustit* i uppfyllandet av solvens eller minimikapitalkravet.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag som revisorn eller den särskilda granskaren har i försäkringsföretagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med försäkringsföretaget.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag som revisorn eller den särskilda granskaren har i försäkringsföretagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med försäkringsföretaget.

Bemyndiganden

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 17 §.

Bemyndiganden

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 17 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 6 §.

19 kap. Ingripanden

När Finansinspektionen ska ingripa

1 § Finansinspektionen ska ingripa om

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet, företagets bolagsordning eller stadgar eller de styrdokument eller riktlinjer som företaget ska ha enligt denna lag,
2. bolagsordningen, stadgarna, eller de styrdokument eller riktlinjer som företaget ska ha enligt denna lag inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet,
3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning,
4. transaktioner inom försäkringsgruppen eller riskkoncentrationer hotar försäkringsföretagets finansiella ställning, eller
5. försäkringsföretaget uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag men solvensen ändå är hotad.

När Finansinspektionen ska ingripa

1 § Finansinspektionen ska ingripa om

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet, företagets bolagsordning eller stadgar eller de styrdokument eller riktlinjer som företaget ska ha enligt denna lag *eller någon annan författning som reglerar företagets näringsverksamhet*,
2. bolagsordningen, stadgarna, eller de styrdokument eller riktlinjer som företaget ska ha enligt denna lag inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet,
3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning,
4. transaktioner inom försäkringsgruppen eller riskkoncentrationer hotar försäkringsföretagets finansiella ställning, eller
5. försäkringsföretaget uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag men solvensen ändå är hotad.

Särskild företrädare

4 § Om rättigheterna för försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar hotas, får Finansinspektionen utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av företaget.

14 § Om ett försäkringsföretags tillstånd återkallas, får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av rörelsen ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av rörelsen.

Förseningsavgift

20 § Om ett försäkringsföretag inte i tid lämnar de upplysningar som har föreskrivits med stöd av 16 kap. 21 § 1, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Särskild företrädare

4 § Om rättigheterna för försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar hotas, får Finansinspektionen utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av företaget.

Den särskilda företrädaren har rätt till skäligt arvode från försäkringsföretaget för sitt arbete. Storleken på arvodet beslutas av Finansinspektionen.

14 § Om ett försäkringsföretags tillstånd återkallas, får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av rörelsen ska ske. *Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av rörelsen.*

Kostnader i samband med avveckling enligt första stycket ska bäras av försäkringsföretaget.

Förseningsavgift

20 § Om ett företag inte i tid lämnar de upplysningar som har föreskrivits med stöd av 10 kap. 57 § andra stycket 4-6, 16 kap. 20 § 1 eller 17 kap. 22 § andra stycket får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

29 a § Finansinspektionen får, när den är grupp tillsynsmyndighet, besluta om ett kapitaltillägg på grupp nivå om det sammanställda solvenskapitalkravet eller företagsstyrningssystemet på grupp nivå inte tillräckligt väl motsvarar gruppens riskprofil.

Vid bedömning och beslut om kapitaltillägg på grupp nivå enligt första stycket ska bestämmelserna i 25-29 §§ tillämpas på motsvarande sätt.

29 b § Finansinspektionen får, även när den inte är grupp tillsynsmyndighet, besluta om kapitaltillägg för ett försäkringsföretag

om företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för en intern modell som har godkänts på gruppnivå, under förutsättning att Finansinspektionen har underrättat företaget om förhållandet och företaget inte har vidtagit tillräckliga åtgärder. Vid ett sådant kapitaltillägg ska bestämmelserna i 26-29 §§ tillämpas motsvarande på sätt.

Om det finns särskilda skäl till att ett kapitaltillägg enligt första stycket inte är lämpligt, får Finansinspektionen istället besluta att försäkringsföretaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln.

Finansinspektionen ska underrätta grupp tillsynsmyndigheten om ett beslut enligt första eller andra stycket och lämna en motivering för beslutet.

30 a § Finansinspektionen får, när den är grupp tillsynsmyndighet, även ingripa mot ett försäkringsholdingföretag som har sitt huvudkontor i Sverige om:

- 1. försäkringsholdingföretaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag denna lag eller någon annan författning som reglerar företagets skyldigheter som försäkringsholdingföretag,*
- 2. ett försäkringsföretag i gruppen inte uppfyller de krav som ställs på företaget enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar företagets näringsverksamhet, eller*
- 3. ett försäkringsföretag i gruppen uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag men solvensen ändå är hotad., eller*
- 4. transaktioner inom försäkringsgruppen eller riskkoncentrationer hotar den finansiella ställningen för ett försäkringsföretag i gruppen.*

Ingripande enligt första stycket sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut, eller genom anmärkning eller i särskilt allvarliga fall varning.

Om Finansinspektionen har meddelat ett beslut om anmärkning eller varning mot ett

försäkringsholdingföretag, får inspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift. Vid bestämmande av straffavgiftens storlek tillämpas 18 § första och andra stycket samt 19 § på motsvarande sätt. Avgiften tillfaller staten.

Bemyndigande

35 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av 25-29 §§ för enskilda företag och för försäkringsgrupper enligt 29 a § andra stycket.

Yttrande över Solvens 2-utredningens betänkande Rörelseregler för försäkring och tjänstepension (SOU 2011:68)

Finansinspektionens närmare underlag för bedömningen att arbetsbördan ökar

1 Ökad samordning på gemenskapsnivå

Trots de nya reglerna om grupp tillsynsmyndigheter bedömer Finansinspektionen att betydligt mer tid kommer att behöva ägnas åt grupp tillsyns arbetet än tidigare. Det beror främst på att tillsynskollegiernas arbete kommer att bli mer detaljreglerat. Dessutom kommer EIOPA att samordna och övervaka detta arbete. Även om Finansinspektionen inte är grupp tillsyns myndighet är inspektionen skyldig att på uppdrag av tillsynskollegierna och EIOPA utföra olika arbetsuppgifter, som rapportering och utvärdering. Detta kommer att öka arbetsbördan för Finansinspektionen, snarare än minska den.

Solvens 2 kommer också att medföra en ökad samordning av arbetssätten mellan tillsynsmyndigheterna inom EES, med EIOPA som samordnande och övervakande myndighet. Detta kommer rent allmänt att ställa högre krav på Finansinspektionen att utföra regelbundna tillsynsaktiviteter samt att utföra rapportering och åtgärder inom ramen för EIOPAs utvärdering av gemenskapstillsynen.

2 Ökade rapporteringskrav

De utökade kraven på finansiell rapportering förväntas också att öka arbetsbördan för Finansinspektionen. Finansinspektionen har hittills försökt minska arbetsbördan för försäkringsföretagen genom att successivt minska rapporteringskravens omfattning. Med Solvens 2 bryts denna utveckling. De nya gemenskapsgemensamma rapportpaketen har en betydligt större omfattning än de som för närvarande gäller i Sverige. Den kraftigt ökade omfattningen i rapporteringen medför att Finansinspektionen får en ökad arbetsbörda med att analysera innehållet i rapporteringen och att vidta åtgärder när det behövs. Trots att de nuvarande rapporteringsblanketterna är relativt enkla, består en stor del av Finansinspektionens arbete med rapporteringen i att identifiera och följa upp felaktig eller ofullständig rapportering av försäkringsföretagen. Solvens 2-blanketternas avsevärt större komplexitet kommer sannolikt att medföra att Finansinspektionens redan betydande arbete med att följa upp oriktig rapportering kommer att öka avsevärt. Finansinspektionen kommer även att behöva använda betydande resurser till att utveckla nya IT-system för att hantera den ökade mängden finansiella uppgifter och nya textbaserade upplysningar.

3 Ökad tillsyn avseende mindre och medelstora företag

Den ökande komplexiteten som följer av Solvens 2 kommer också att innebära att Finansinspektionen måste ägna större uppmärksamhet än tidigare åt medelstora och mindre försäkringsföretag. Dessa företag får generellt sett anses ha svårare att fullt ut anpassa sig till Solvens 2-regleringens krav, även om proportionalitetsprincipen och reglerna om företagsstyrning ger en viss flexibilitet. En pris för denna flexibilitet är att Finansinspektionen kan behöva göra relativt ingående utredningar och bedömningar för att kunna avgöra om ett försäkringsföretag uppfyller ställda krav i förhållande till verksamhetens omfattning och art.

4 Interna modeller

Försäkringsföretagens möjlighet att använda sig av interna modeller kommer också att medföra en avsevärt ökad arbetsbörda i solvenstillsynen eftersom ett antal företag fortlöpande kommer att ta resurser i anspråk för omfattande och tekniskt krävande särbedömningar.

5 Parallella tillsynsregelverk

Den föreslagna nya tjänstepensionsrörelselagen kommer också att medföra en ökad arbetsbörda för Finansinspektionen. Under en övergångsperiod kommer inspektionen ha att övervaka att försäkringsföretagen med befintlig tjänstepensionsförsäkringsverksamhet följer två separata regelverk, dvs. nya och äldre försäkringsrörelse regler. Finansinspektionen kommer sannolikt att behöva hantera en mängd ärenden avseende både ombildning och nybildning som tjänstepensionsföretag, samt beståndsöverlåtelser till och från sådana företag. Dessa ärenden tillhör de mest arbetskrävande ärenden som Finansinspektionen handlägger på grund av de omfattande och komplexa bedömningar som måste göras.

Utöver detta kommer Finansinspektionen att permanent utöva en särskild tillsyn över tjänstepensionsföretagen med särskilda regler för bl.a. solvens och rapportering.

Ett annat exempel på parallella regelverk är den föreslagna särregleringen för mindre försäkringsföretag i försäkringsrörelselagen. Denna kommer att medföra att Finansinspektionen får tillämpa ännu en uppsättning särregler för solvens och rapportering.

Utredningens förslag innebär alltså att Finansinspektionen kommer att behöva hantera tre parallella system för tillsyn och rapportering avseende försäkringsföretag, mindre försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Detta ökar komplexiteten jämfört med dagens tillsyn då dessa tre företagsformer i stort sett lyder under samma regelverk i försäkringsrörelselagen.